

DZIEN**10
GR.****BYDGOSKI**

3 stron

ILUSTROWANY

DRAZ WYDAWNICTWA: DZIEŃ POMORZA — DZIEŃ GRUDZIĄDZKI ILUSTROWANY — GAZETA GDAŃSKA — DZIEŃ KOCIEWSKI
GŁOS NIESZAWSKI (DZIEŃ CIECHOCIŃSKI) — GAZETA MORSKA ILUSTROWANA — DZIEŃ TCZEWSKI
ILUSTROWANY — DZIEŃ CHEŁMIŃSKI — GAZETA MOGLEŃSKA — — — — —

Redakcja i administracja, Bydgoszcz, ul. Dworcowa 26. Telefon, 22-16, Konto czekowe P. K. O. 206,666.

Niemieckie dożynki**Hitler o pojęciu wolności, o koloniach i zdobyczach
narod. socjalizmu**

Berlin. Całe Niemcy obchodziły wczoraj uroczyste dożynki. Wszystkie miasta i wioski udekorowane były wieńcami z kłosów. Główne uroczystości odbyły się, jak zwykle, w Bawarii na wzgórzu Bueckeberg z udziałem przeszło miliona wieśniaków i wieśniaków. Na trybunie honorowej obecni byli również przedstawiciele korpusu dyplomatycznego. Ze strony Polski przybył na uroczystości charge d'affaires Malhomme. W południe przybył kanclerz Hitler. Gdy umilkły owacje powitalne, zagaił uroczystość min. propagandy Goebbels, po czym kanclerz Hitler wygłosił godzinną mowę, przerywaną częstymi oklaskami i okrzykami słuchaczy. Mówiąc o obowiązkach obywateli Trzeciej Rzeszy, kanclerz określił

**NARODOWO - SOCJALISTYCZNE POJĘCIE
WOLNOŚCI**

Liberalnym hasłem życia — mówił — było: Każdy czynić może, co chce. Hasłem marksistów: Każda klasa czynić może, co chce. Dżś natomiast istnieje jedno tylko hasło:

Każdy czynić musi to, co wszystkim wychodzi na użytek. Nie ma swobody jedno stek, nie ma swobody klasy, jest tylko swoboda narodu, a tę swobodę można zabezpieczyć jedynie przez gotowość niesienia ofiar na rzecz ogólnego dobra.

Przechodząc do konieczności gospodarczych Trzeciej Rzeszy, kanclerz m. in. oświadczył: Musimy rozwiązać niezwykle ciężkie zadanie, a nie pomoże nam przy tym nikt. Gdy powiadamy, że nasz obszar życia jest za mały i że chcemy go uzupełnić bezwarunkowo koloniami „Mądre głowy” twierdzą, że kolonie nie przyniosłyby nam pożytku, że możemy sobie kupować, czego potrzebujemy. Istotnie moglibyśmy kupować gdyby nie ograbiono nas doszczętnie przed 15 lat. Są inne narody — mówił kanclerz z ironią — które twierdzą, że kolonie są dla nich bezwartościowym ciężarem a mimo to nie chcą się ich pozbyć na rzecz pracujących posiadaczy.

Kanclerz ujął następnie w czterech punktach zdobycze niemieckiego narodowego socjalizmu we wszystkich dziedzinach życia:

- 1) usunięcie rozbitcia narodu na klasy, stany, wyznania i stronnictwa,
- 2) stworzenie jednego silnego autorytetu

Ku czci ofiar rzezi Pragi

Warszawa. Staraniem Zw. Strzeleckiego odbył się wczoraj uroczysty obchód ku czci poległych podczas rzezi Pragi w r. 1794.

Liczny pochód udał się na ulicę Jagiellońską, gdzie u stóp krzyża poległych specjalna delegacja złożyła wieniec.

Wieczorem przy krzyżu poległych strzelcy zaciągnęli wartę honorową. (PAT).

**W Szczecinie soloneła pocztowa
łódź motorowa**

Ze Szczecina donoszą, że w sobotę rano spaliła się w porcie motorowa łódź pocztowa. Przy zapuszczaniu motoru eksplodował zbiornik z benzyną. Mimo szybkiej pomocy łódź doszczętnie spłonęła wraz z całą pocztą. Urzędnik pocztowy odniósł ciężkie porażenia. (PAT).

3) wytworzenie silnej woli zbiorowej całego narodu, która zapewni rozwiązanie wszelkich problemów;

4) wysunięcie na czołowe miejsce pracy i produkcji nie zaś pieniądza.

Kanclerz zakończył zwrotem pod adresem Moskwy, oświadczaając, że Trzecia Rzesza odrzuciłaby zdecydowanie od swoich granic „zbrodniarzy moskiewskich, gdyby zechce-

li zniszczyć piękną ziemię niemiecką”.

W toku uroczystości odbyło się następnie wręczenie kanclerzowi symbolicznego wieńca z kłosów przez delegację rolniczą z Prus Wschodnich.

Podobnie, jak w zeszłym roku, w dolinie pod Bueckeberg odbyły się wielkie pokazy sprawności bojowej armii niemieckiej z udziałem wszystkich rodzajów broni.

Wystawa malarstwa, rzeźby i grafiki

W salonach Resursy Obywatelskiej w Warszawie otwarto wystawę malarstwa, rzeźby i grafiki, zorganizowaną w ramach Powszechnego Festiwalu Sztuki przez działający pod protektoratem Marszałka Śmigłego Rydza Komitet Przyjaciół Sztuki Polskiej. Zdjęcie nasze przedstawia symboliczny moment przecięcia wstęgi przez przybyłego na uroczystość otwarcia wystawy Marszałka Edwarda Śmigłego Rydza.

**Minister przemysłu i handlu Roman
udał się z oficjalną wizytą do państw bałtyckich
Pożegnanie na statku „Cieszyn” w porcie gdańskim**

W sobotę wagonem salonowym, doczepionym do pociągu gdańskiego, przybył z Warszawy via Tczew do Gdańska p. minister przemysłu i handlu Antoni Roman. P. ministrowi towarzyszyła małżonka oraz poseł Estonii w Warszawie min. Markus z córką.

Na dworcu gdańskim przybyłych powitał Komisarz Gen. R. P. p. minister Chodacki z małżonką. Po przetoczeniu wagonu na boczny tor pp. Romanowie udali się do pp. Chodackich, min. Markus z córką zaś odjechali do Gdyni, gdzie w towarzystwie dyrektora Urzędu Morskiego p. Łęgowskiego i radcy Gebethnera zwiedzili port gdyniński.

Wyjazd p. min. Romana nastąpił o godz. 17. W porcie gdańskim w pobliżu Weichselbahnhof oczekiwał przyzodiony w gale banderowa statek Żegluga

Polskiej „Cieszyn”, gotowy do odbicia. Na pokładzie zgromadzili się celem pożegnania p. ministra przedstawiciele sfer urzędowych i żeglugowych pp. dyr. Urzędu Morskiego z Gdyni Łęgowski, szef urzędu pilotów w Gdańsku kmdr. Ziolkowski, dyrektor Żegluga Polskiej Kollat, dyrektorzy Izby Przem.-Handl. w Gdyni dr. Kulikowski i Kawczyński, honorowy konsul estoński z Gdyni Cien-ciała, hon. konsul fiński dr. Darski i in.

Wraz z pp. Romanami i pp. Markusami przybyli odprowadzający ich pp. min. Chodacki z małżonką. Wyjeżdżającym paniom wręczono wiązanki kwiatów.

W chwili wejścia na statek p. min. Romanowi zameldował się kapitan statek p. Szworc, po czym nastąpiła prezentacja pozostałych oficerów. Jednocześnie

**Rewizyta Hitlera
dopiero na wiosnę?**

Paryż. Agencja Havasa donosi z Rzymu: W kołach międzynarodowych twierdzą, że kanclerz Hitler nie odwiedzi Włoch ani w październiku ani w listopadzie. Wizyta jego nastąpi prawdopodobnie dopiero na wiosnę. (PAT).

Wniosła uroczystość na Pradze

Warszawa. Mieszkańcy przedmieścia Warszawy, Pragi przeżyli wczoraj radosny dzień. Tysiączne rzesze obywateli Pragi dały wyraz swego przywiązania do armii pod czas uroczystości przekazania stacjonar-nemu na Pradze pułkowi sprzętu wojennego, ofiarowanego wojsku przez pracowników tramwajów i autobusów miejskich stacja Praga.

Zjazd powiatów w Wilnie

Wilno. Dnia 3 bm. rozpoczął się w Wilnie zjazd główny powiatów RP. Zjazd poprzedziło nabożeństwo w Ostrej Bramie i złożenie wieńca na cmentarzu Rossa w hołdzie Marszałkowi Piłsudskiemu.

Na otwarciu zjazdu byli obecni m. in. marszałek Senatu Aleksander Prystor, minister rolnictwa i reform rolnych Juliusz Poniatowski, wiceminister Władysław Korsak, Witold Żbikowski, dyr. departamentu samorząd. ministerstwa spraw wewn. wojewo-dowie wileński L. Bociański i wołyński Józefowski, poseł gen. Lucjan Żeligowski. Otwarcia zjazdu dokonał prezes Zw. Powiatów RP dr. Maurycy Zdzisław Jaroszyński.

Po przemówieniu prezesa dr. Jaroszyńskiego zabrał głos w imieniu rządu wiceminister Korsak, wskazując w swoim przemówieniu na zasadnicze zadania samorządu w obecnej chwili, szczególnie zwracając uwagę na sprawę gromady wiejskiej.

**Przemysł opium
z... Jugosławii do Chin**

Białogród. Policja białogrodzka wykryła organizację trudniącą się wysyłką znacznej ilości opium do Chin. Dokonano licznych aresztowań. (PAT).

nie na maszt wciągnięto banderę p. ministra.

Po krótkim cercle w salonie statku osoby, odprowadzające p. ministra zeszły na ląd, a statek zaczął odbijać od przystani. Prócz p. min. Romana z małżonką i p. min. Markus z córką udali się w podróż pp. dyr. Możdżeński i sekr. Welsch oraz z Gdyni pp. red. Godlewski i Limbach.

Pobyt p. min. Romana w krajach bałtyckich potrwa około 2 tygodnie. P. minister wysiadzie najprzód w Tallinie, gdzie zabawi 3 dni, po czym samolotem uda się do Helsinek. Z Helsinek, albo z Kofki p. minister odjedzie znowu statkiem „Cieszyn” do Libawy, dokąd przybędzie prawdopodobnie 10 bm. Z Libawy uda się p. minister do Rygi, a stamtąd pociągiem do Warszawy, gdzie spodziewany jest 16 bm.

Skrytobójcze strzały siepaczy moskiewskich do b. agenta G. P. U. w Szwajcarii

Paryż. Policja paryska dokonała kilku aresztowań, które rzuciły na łamy prasy nową aferę sensacyjną nie ustępującą niemal sprawie zniknięcia gen. Millera, a kompromitującą tym razem już bezpośrednio akcję agentów G. P. U. w Europie.

W wyniku dochodzeń w sprawie tajemniczego zamordowania w Szwajcarii osobnika, przy którym znaleziono paszport na nazwisko Hermana Eberhardta stwierdzono, że zamordowany był znanym od dawna jednym z najwybitniejszych agentów sowieckich na terenie Europy nazwiskiem Ignacy Reiss. Reiss w czasie rewolucji bolszewickiej znajdował się w Moskwie i tam brał udział w ruchu rewolucyjnym, następnie był w czerwonej armii, a później w G. P. U.

W Polsce był skazany na karę więzienia, w latach 1923 — 1926 działał w Niemczech, po czym w Wiedniu. W r. 1932 został wysłany do Włoch, następnie do Francji i Szwajcarii.

Reiss po ostatnich wydarzeniach w Moskwie postanowił usunąć się ze służby sowieckiej i 17 lipca r. b. ogłosił w jednym z dzienników holenderskich list otwarty do Sowietów, w którym oświadczył, iż występuje ze służby, ponieważ przyszedł do wniosku, iż obecna polityka rządu sowieckiego jest zdradą ideałów rewolucyjnych. W postscriptum tego listu Reiss oświadczył, iż odsyła do Moskwy order Czerwonej Gwiazdy, którym został odznaczony w roku 1928.

Od chwili wypowiedzenia służby, Reiss zaczął się ukrywać po Europie, ponieważ poczuł się zagrożony przez władze G. P. U. Przebywał on w Paryżu i w Szwajcarii, gdzie w pobliżu miejscowości Chamblandes zaproszony na wycieczkę przez jedną ze swoich dawnych bliskich pracowniczek, został zamordowany 7 strzałami rewolwerowymi. Dwaj sprawcy tej egzekucji zostali aresztowani w Paryżu. W Szwajcarii aresztowana została obywatelka niemiecka Renata Steiner, która nadzorowała Reissa w Paryżu. Dotychczas

nie zostali jednak aresztowani główni sprawcy, z których jeden znany jest pod prawdopodobnie fałszywym nazwiskiem niejakiego Rossi'ego, oraz Gertruda Schildbach, która wciągnęła Reissa w zasadzkę, zapraszając go na

wycieczkę automobilową, z której już nie powrócił.

Prasa komunistyczna stara się całą aferę przemilczeć, natomiast dzienniki informacyjne i prawnicze omawiają ją z niesłychanym zainteresowaniem.

Przeciw zakłócaniu normalnej pracy szkoły

Zarządzenie ministra W. R. i O. P.

Warszawa. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wydał w dniu wczorajszym następujące zarządzenie:

Jako protest przeciw czasowemu zawieszeniu Związku Nauczycielstwa Polskiego, rozpoczęły pewne wywrotowe czynniki, często nieczym nie związane z nauczycielstwem, akcje, mającą na celu zakłócenie normalnej pracy szkoły.

Przypominam wszystkim nauczycielom, że piastowanie urzędu publicznego nakłada na nich szczególne obowiązki wobec państwa i społeczeństwa, które przyjęli na siebie, składając przysięgę służbową. Ostrzegam równocześnie, że nauczyciel, który nie

umie dostosować się do zarządzeń swych władz, traci moralną podstawę wykonywania swego zawodu, gdyż nie będzie mógł żądać od swych wychowanków takiegoż podporządkowania się własnym zarządzeniom.

Polecam władzom szkolnym wyciągnąć w stosunku do winnych naruszenia obowiązków służbowych w związku z wymienioną akcją jak najdalej idące konsekwencje.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

W zastępstwie:

(—) Błęszyński

Warszawa, dnia 3 października 1937 r.

Każdy skutek musi mieć swoją przyczynę. Przyczyną, która wywołuje w swym skutku wygraną na loterii klasowej, jest posiadanie losu loteryjnego.

Wielki obchód 400-ej rocznicy śmierci Kopernika

— oto życzenie sędziwego uczonego-jubilate

Warszawa. W dniu wczorajszym na zakończenie 3-ego Zjazdu Matematyków odbyła się w Tow. Naukowym Warsz. niezwykła w życiu naukowym polskim uroczystość — obchód 65-lecia pracy naukowej i pedagogicznej Samuela Dicksteina, profesora honorowego U. J. P.

Zebrań w wielkiej sali Kolumnowej pałacu Staszica zagał w imieniu Polsk. Akad. Umiejętn., Tow. Nauk. Warsz. i 3

zjazdu matematyków prof. W. Sierpiński, odczytując na wstępie depezę od P. Prezydenta Rzeczypospolitej, przesłaną na ręce sędziwego jubilata. Po licznych przemówieniach przedstawiciel światła naukowego, uniwersytetów i władz zabrał głos sam jubilat. Prof. Dickstein kończąc swe improwizowane przemówienie, zaznaczył, iż ma kilka życzeń które w tak uroczystej chwili chciałby publicznie wyrazić. Rad byłby miał, aby m. i. zorganizowano w r. 1943 na szeroką skalę obchód 400-ej rocznicy śmierci Kopernika, aby ukończono polską bibliografię matematyki przez niego doprowadzoną do r. 1910, aby wydano monografię paru polskich wyższych uczelni m. in. Liceum Krzemienieckiego i Szkoły Sztuk Pięknych. (PAT.)

Noc polarna nie przerwie lotów pod biegunem

w poszukiwaniu Lewoniewskiego i tow.

Moskwa. Wczoraj ogłoszono komunikat, dotyczący poszukiwań lotnika Lewoniewskiego, który 10 sierpnia odleciał z Moskwy do Stanów Zjednoczonych przez biegun północny i uległ katastrofie.

Bardzo trudne warunki atmosferyczne nie pozwoliły na poszukiwania na obszarze między biegunem a 87-y stopniem szerokości na stronie amerykańskiej, gdzie według wszelkiego prawdopodobieństwa znajduje się samolot. Przed nadejściem nocy polarnych można było przeszkukać tylko część północnego oceanu Lodowatego od strony Ameryki do 86 stopnia szerokości. Lotnik amerykański Wilkins z nadejściem zimy został odwołany. Jeden samolot sowiecki będzie jeszcze czas krótki prowadził poszukiwania. Postanowiono posłać na wyspę Rudolfa cztery samoloty czteromotorowe przystosowane do lotów nocnych oraz sprowadzić z Ameryki samolot na nartach, na którym Wilkins będzie próbował znaleźć Lewoniewskiego. Samoloty te prowadzić będą poszukiwania podczas

nocy polarnej tylko przy księżycu, kiedy widzialność jest wystarczająca. (PAT)

Mordercza bitwa pod Szanghajem trwa już od 3 dni

Szanghaj. Bitwa, która od trzech dni trwa na froncie szanghajskim, rozwija się w dalszym ciągu. Są to najgwałtowniejsze starcia od wybuchu działań wojennych. Od piątku toczą się starcia na

wszystkich odcinkach frontu szanghajskiego najgwałtowniejsze jednak zmagania zanotowano na północnym odcinku frontu szanghajskiego.

Przedstawiciel armii japońskiej o-

świadczył dziennikarzom, że kolumny japońskie pomimo zaciętego oporu Chińczyków, posuwają się najróżd. Postępy uczynione przez oddziały japońskie, są szczególnie znaczne na północy Szanghaju. Na froncie, którego szerokość nie przewyższa 8 km, pod Liu-hang Japończycy posunęli się o 500 do 1500 m. Walki były niesłychanie mordercze, dopiero w ostatniej chwili straciły nieco na intensywności. (PAT)

Szanghaj. Na całym froncie szanghajskim trwają zacięte walki. Nad Czapei przeleciały wczoraj wielkie samoloty bombardujące japońskie, rzucając bomby na baterie chińskie, które ostrzeliwują pozycje w Kiang-wanie.

Liczne kolumny japońskiej piechoty i artylerii skierowano w kierunku północno-zachodnim prawdopodobnie w celu wzmocnienia oddziałów japońskich, czynnych na odcinku Lotien-Liuhang. (PAT)

— Sprostowanie. W notatce o magistrali kolejowej Śląsk — Gdynia zniekształcone zostało nazwisko przysięgłego jej dyrektora, które brzmi: inż. Jan Getler-Girtler.

Przeniesienie prochów Stefana Czarnieckiego

KIELCE. W dniu 16 października b. r. w Czarny pow. włoszczyńskiego odbędzie się uroczystość przeniesienia prochów hetmana Stefana Czarnieckiego z podziemi kościoła parafialnego do nowozbudowanego sarkofagu.

Zjazd wojewódzkich referentów prasowych O. Z. N.

Warszawa. W dniach 2 i 3 października r. b. odbył się w Warszawie zjazd wojewódzkich referentów prasowo-propagandowych Obozu Zjednoczenia Narodowego.

W zjeździe wzięli udział referenci prasowi wraz z zastępcami ze wszystkich województw w kraju. Na zjeździe omówiono szereg zagadnień z dziedziny metod propagandy Obozu oraz ustalono szczegółowo wytyczne najbliższej działalności na terenie całej Polski.

Na zjeździe obecny był również szef sztabu OZN płk. dypl. Jan Kowalewski. (Pat)

9 nowych szkół zbudowano na wybrzeżu

W związku z Tygodniem Szkoły Powszechnej warto przypomnieć, że w ciągu roku 1937 na wybrzeżu polskim ogółem zbudowanych zostało 9 nowych gmachów szkolnych, które w bieżącym roku szkolnym już zostały uruchomione. W stadium budowy znajdują się obecnie dalsze szkoły, które czynne będą w przyszłym roku szkolnym. (Pat)

60.000 widzów na zawodach lotniczych w Łodzi

Łódź. W niedzielę odbył się 3-ci zlot do Łodzi, organizowany przez Aeroklub Łódzki. Po zlocie odbyły się zawody lotnicze przy udziale 16 maszyn RWD-8.

Zawody odbyły się przy pięknej pogodzie i zgromadziły ponad 60 tys. widzów.

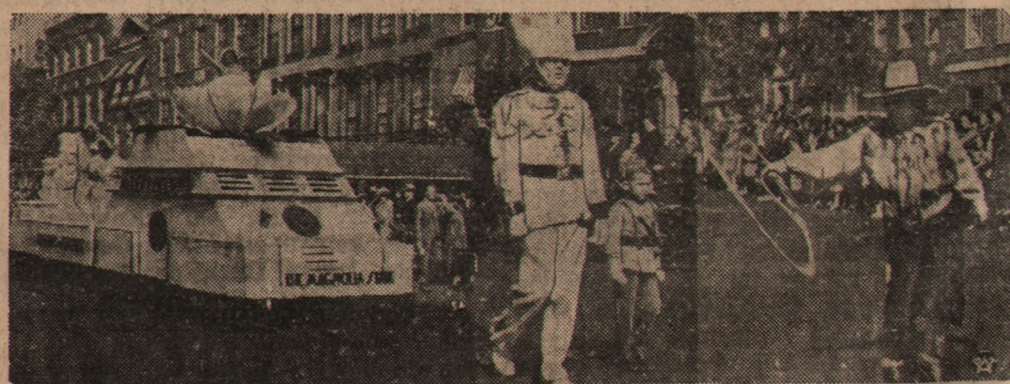
W zawodach zwyciężył lwowski pilot Stefan Kowalski. Trzecie miejsce zajął pilot Rudnicki (Pomorze) z pomocnikiem Kosiedłowskim.

Gdzie będzie mieściła się siedziba Sadu Apelacyjnego na Pomorzu?

W tych dniach bawił w Bydgoszczy szef departamentu ministerstwa sprawiedliwości i ogłądał gmachy Instytutu Rolniczego i Liceum Rolniczego. W związku z tym krąży w Bydgoszczy pogłoski, że siedziba restytuowanego sądu apelacyjnego dla Pomorza będzie mieściła się w Bydgoszczy.

Decyzja co do tego ma zapadnąć podobno już w dniach najbliższych.

Parada Legionu Amerykańskiego

Reprodukcujemy zdjęcie (fotomontaż) z wielkiej i barwnej rewii b. amerykańskich weteranów wojny światowej t. zw. Legionu Amerykańskiego, która z okazji rocznicy powstania Związku, odbyła się na ulicach New Yorku. Od prawej do lewej: przedstawiciel stanu Texas symbolizuje powszechną sztukę mieszkańców stanu Texas, a mianowicie z rzucając lessa przez cowboya, dalej — jednego z weteranów w galowym stroju wraz z przedstawicielem najmłodszego pokolenia bojowników amerykańskich, swym synem wreszcie widzimy efektowną personifikację stanu Missisipi, wraz z jego uroczymi mieszkańcami.

Wielki Festival Sztuki Polskiej

w dniach od 3 do 30 października rozejdzie się ze stolicy echem radiowym po całej Polsce. Każdy posiadający dobry odbiornik radiowy, może go słuchać w swoim domu. Jeszcze jest czas i kto chce być uczestnikiem tej wspaniałej uczty artystycznej, kto chce usłyszeć śpiew Kiepury, i słuchać premier koncertowych, pochodów i festiwów publicznych, powinien niezwłocznie zainstalować w swoim domu jedną z najdoskonalszych superheterodyn Telefunken serii 1938. Przekazują one w formie nieskażonej transmisji radiowej ze stolicy i z całego świata.

Tydzień Propagandy Budowy Publicznych Szkół Powszechnych

W związku z Tygodniem Propagandowym Budowy Szkół Powszechnych, organizowanym przez Towarzystwo Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych, reproduujemy fotografie dwóch szkół powszechnych, wzniesionych przy pomocy Towarzystwa. Zdjęcie 1 przedstawia szkołę powszechną im. Fryderyka Chopina w Chodakowie, pow. sochaczewskiego, zaś zdjęcie 2 — budynek szkoły powszechnej w Wierzbowcu, pow. krzemienieckiego na Wołyniu.

Dlaczego zawieszono zarząd Zw. Naucz. Polskiego? Oświadczenie premiera gen. Sławoj-Składkowskiego

WARSZAWA. PAT podaje następujące oświadczenie prezesa rady ministrów i ministra spraw wewnętrznych w sprawie Związku Nauczycielstwa Polskiego:

„Wobec wniesionego odwołania przez zarząd Związku Nauczycielstwa Polskiego od decyzji w sprawie czasowego zawieszenia działalności ZNP, i wyznaczenia kuratora, stwierdzam, co następuje:

I. Przyczyny zawieszenia w urzędowaniu b. zarządu ZNP. były następujące:

- 1) polityczne: tolerowanie i popieranie od dłuższego czasu:
 - a) idei i tendencji wyraźnie komunistycznych, lub z komunizmem graniczących,
 - b) pacyfizmu wśród nauczycieli i w szkolnej pracy wychowawczej sprzecznego z założeniami interesów państwa,
 - c) podważania zaufania do władz państwowych i gloryfikowania pracy władz zaborczych w dziedzinie stosunków szkolnych.

2) społeczne naruszanie wolności przekonań i podstawowych praw obywatela przez prześladowanie nauczycieli, nie zgadzających się z wyżej wspomnianymi kierunkami politycznymi.

3) formalno - prawne:

- a) przekraczanie ram budżetu w wydatkowaniu poszczególnych sum,
- b) użycie sum pieniężnych na rzeczy nie mające nie wspólnego ze statutem i sprzecznych z celami związku (wydawnictwa polityczne).

II. Wyznaczenie kuratora ma na celu:

- 1) przeszkodzenie destrukcyjnej pracy, niszczącej dorobek i opinię zasłużonego Związku Nauczycielstwa Polskiego.

2) poprawę i wyprostowanie kierunku pracy zarządu tegoż Związku Nauczycielstwa Polskiego w myśl potrzeb i interesów państwa.

3) przeprowadzenie w możliwie krótkim czasie wyborów nowego zarządu, mających być istotnym wykładnikiem

państwowego i patriotycznego nastawienia nauczycielstwa polskiego.

(-) SŁAWOJ-SKŁADKOWSKI

gen. dyw.

prezes rady ministrów i minister spraw wewnętrznych

Warszawa, dnia 2 października 1937 r.

ZAKŁADY OGRODNICZE B. HOZAKOWSKI

polecają najwyższe gatunki *cebulek kwiatowych*
Hiacyncy Narcyzy Krokusy Tulipany
 po cenach hurtowych. Na żądanie wysyła się prospekty i cenniki bezpłatnie.
Toruń, Mostowa 28 — skrzynka pocztowa nr. 1. 6224

Nota francusko-angielska do rządu włoskiego

Londyn, (Pat). Wspólna nota francusko - brytyjska, proponująca Włochom rokowania w sprawie wycofania obcych oddziałów w Hiszpanii, uzgodniona ostatecznie pomiędzy Londynem a Paryżem, w dniu wczorajszym, doręczona została dzisiaj przez ambasadora brytyjskiego lorda Pertha i francuskiego charge d'affaires Blondela w toku wspólnej wizyty włoskiemu ministrowi spraw zagr. Ciano.

Nota zawiera około 600 słów i zredagowana ma być w sposób dość ogólny. Zaprasza ona Włochy bez usta-

lenia miejsca i czasu jedynie do wspólnych rozmów na temat szybkiej likwidacji obecnej interwencji w Hiszpanii i wynikającej w związku z tym ewentualności przyznania praw kombatantów stronom, walczącym w Hiszpanii.

Hr. Ciano odpowiedzieć miał, że wobec nieobecności Mussoliniego w Rzymie zastrzec sobie musi udzielenie odpowiedzi do czasu jego powrotu do stolicy. Dalsze losy propozycji wyjaśnią się przeto w ciągu nadchodzącego tygodnia.

Mormoni wróżą światu klęskę głodu

Salt Lake City (Utah). Wśród Mormonów stanowiących większość mieszkańców stanu Utah panuje przekonanie, że w niedalekiej przyszłości spadnie na Amerykę ponowny kryzys, stokroć gorszy od tego, który się niedawno zakończył, kryzys, który pociągnie za sobą klęskę głodu. Przewodcy Mormonów, powołując się na biblijnego Józefa, który polecił Egipcjanom składać zapasy na siedm „chudych lat”, wydali odezwę do naśladowania żydowskiego patriarchy i do oszczędzania. Mormoni będą przeto na przyszłość w jeden dzień w tygodniu jadać tylko raz w południe, a pieniądze oszczędzone na śniadaniu i wieczerzy oddawać będą na zaopatrzenie składów żywności, mających im pomóc w latach zbliżającej się klęski głodowej. (PAT).

Ojciec wyrzucił syna przez okno

Łódź. Przy ulicy Rzgowskiej 139 zdarzyła się straszna tragedia rodzinna. Po kilkumiesięcznej kuracji wrócił ze szpitala dla obłąkanych w Kochanówku pod Łodzią, niejaki Józef Austriak, żonaty i ojciec kilkorga dzieci. Kiedy rodzina jego oprócz 11-letniego najstarszego syna Józefa, znajdowała się poza domem, Austriak dostał ataku szału i zaczął bić swojego syna.

Po kilkuminutowej walce, przy rozpaczliwych krzykach syna, Austriak wyrzucił chłopca z drugiego piętra przez okno na bruk, po czym sam wyskoczył na podwórze. Chłopiec zmarł na miejscu, a szalenięc walczył ze śmiercią w szpitalu.

„Czerwone strzały” dla króla i dyktatorów w 1-szą rocznicę rządów gen. Franco

Salamanka. „Radio Nacional de España” nadało w piątek sprawozdanie z uroczystości pierwszej rocznicy powołania gen. Franco na stanowisko szefa państwa. W południe w Burgos dokonano poświęcenia pałacu kapitanatu, po czym gen. Franco przyjął przedstawicieli władz w pałacu rządowym. Po prawej stronie jego znajdowali się ambasadorowie Niemiec i Włoch, oraz msgr. Antonutti, kardynał Segura i arcybiskup Burgos. Po przyjęciu władz generał

ukazał się na balkonie, skąd wygłosił przemówienie, w którym zaznaczył m. in. iż zwycięstwo umacnia się z każdym dniem i że wkrótce nastąpi zniesienie frontu północnego. Dalej generał wyraził przekonanie, iż będzie mógł doprowadzić Hiszpanię ku jej przeznaczeniu, jako mocarstwa imperialnego i katolickiego. W zakończeniu mówca oświadczył, iż Hiszpania nacjonalistyczna nie może zgodzić się na żaden rozejm i że celem jej jest zwycięstwo

ostateczne. Uroczystości odbyły się również we wszystkich miastach Hiszpanii narodowej. Wszędzie odprawione zostały nabożeństwa, po których odbyły się koncerty. (PAT).

Burgos. W przemówieniu, wygłoszonym w pałacu rządowym gen. Franco oznajmił, iż podpisał dekret o ustanowieniu imperialnego orderu „Czerwonych Strzał”, który będzie nadawany jako najwyższe odznaczenie za zasługi dla sprawy narodowej. Gen. Franco odczytał następnie trzy dekrety o nadaniu tego odznaczenia trzem pierwszym osobistością. Pierwszy dekret ma następujące brzmienie: „Dziś w pierwszą rocznicę mego powołania na stanowisko głowy państwa i naczelnego wodza sił zbrojnych na lądzie, na morzu i w powietrzu, a na podstawie przysługujących mi pełnomocnictw i jako świadectwo lojalnej i niezachwianej przyjaźni dla narodu, który w tragicznych godzinach naszych walk krzyżowych zaszczyca nas swą cenną przyjaźnią, nadaje tytuł wielkiego kawalera wielkiego orderu imperialnego „Czerwonych Strzał” Jego Cesarskiej i Królewskiej Mości Wiktorowi Emanuelowi, królowi Italii i cesarzowi Etypii. Drugi dekret nadaje ten sam order Mussoliniemu, trzeci zaś — kanclerzowi Hitlerowi.

Samoloty powstańcze nad Barceloną

Barcelona. Komisariat bezpieczeństwa ogłosił komunikat, że w piątek po południu trzy eskadry powstańcze bombardowały miasto i ostrzeliwały je z karabinów maszynowych.

Zarejestrowano 4-u zabitych i 87 rannych. 34 budynki uległy zniszczeniu lub uszkodzeniu.

Autobus śmierci

Helsingfors. W pobliżu miejscowości Salo w południowo - zachodniej Finlandii, przepełniony autobus zwał się do rzeki. 7 osób poniosło śmierć na miejscu, a dwie są ciężko ranne. (Pat).

Rosja Sowiecka w okowach sabotażu

Moskwa. W ciągu ostatnich dwóch miesięcy odbyło się na terenie Rosji Sowieckiej 20 procesów, w związku z sabotażami. Przeważnie wszyscy oskarżeni zostali skazani na śmierć.

Złoty skarb wartości 90 milionów zł wydobyto z dna morza Czarnego

Po parumiesięcznej pracy ekspedycja sowiecka wydobyła z dna morskiego w odległości 12 km od portu Balczik pogrążony tam od roku 1918 okręt „Piotr Wielki”. Statek ten, zawierający ładunek sztab złotych wartości 300 milionów lei, był w swoim czasie zajęty przez oficerów armii gen. Wrangla, którzy chcieli dostarczyć złoto z Odessy do Konstantynopola. Po drodze wybuchł bunt załogi, która wymordowała kapitana i oficerów i pragnęła zawiązać skarbem. Okazało się jednak, że złoto znajdowało się w opancerzonej kabine, która nie mogła być

wyłamana. Wtedy marynarze postanowili okręt zatopić, a sami dostali się do Warny, gdzie zajęcia powyższe zostały zaprotokółowane, zaś marynarze wypuszczeni na wolność. Zatopiony okręt stanął pod względem prawnym własność Rumunii, ponieważ nie jest zarejestrowany jako okręt sowiecki. Ponieważ jednak jego wydobywanie wymagało skomplikowanego aparatu ratowniczego, jakim Rumunia nie rozporządza, prace nad wydobywaniem okrętu z dna morskiego powierzone ekspedycji sowieckiej. (PAT)

Międzynarodowe zawody lekkoatletyczne w Warszawie

Gierutto bije mistrza olimpiady

Sensacyjne zwycięstwo Gassowskiego nad Kucharskim

W sobotę i w niedzielę odbyły się w Warszawie międzynarodowe zawody lekkoatletyczne zorganizowane przez K. S. Warszawiankę. W sobotę wielką niespodzianką sprawił Gierutto bijąc w kuli wicemistrza olimpiady finna Baerlunda. W niedzielę Gassowski odniósł sensacyjne zwycięstwo nad Kucharskim w biegu na 800 m.

Wyniki sobotnie:
kula: 1) Gierutto 15,31, 2) Finn Baerlund 15,12, 3) Toivonen (Finl.) 14,08;
110 m. płotki: 1) Dunecki (K. P. W. Toruń) 16 sek., 2) Gierutto, 3) Sulikowski.
W biegu na 5 km. zwyciężył słynny Finn Lehtinen 14.51.6 przed Nojim 14.54.8.
200 m: 1) Zastona 22,2, 2) Dunecki, 3) Danowski,
skok w dal 1) M. Hofman 6,90, 2) K. Hofman 6,77.

Bieg na 1 km. anonsowany jako próba pobicia rekordu świata, zgromadził na starcie Mosterta, Finnów: Hopania i Hartika, Kucharskiego i Gassowskiego. Kucharski wyrywał do przodu w tempie tak ostrym, jakby był pewny zwycięstwa. Prowadzenie jego trwa jednak nie długo. Mijają go Finno-

wie, Mostert i Gassowski, i kiedy Kucharski spada na coraz dalsze miejsca, Gassowski rozpoczyna finisz. Idzie równo pierś w pierś z Mostertem i Hartiką, ale na prostej przegrywa. Mostert jest pierwszy w 2.27,8, Hartikka drugi, a Gassowski trzeci w tym samym czasie 2.29,4. Hopania 2.29,2, Kucharski dopiero siódmy...

W skoku wzwyż Garnuszewski nie potwierdził swej formy. Razem z Hofmanami i Gieruttą przekroczyli zaledwie 176.

W niedzielę uzyskano nast. wyniki:
w rzucie oszczepem zwyciężył Toivonen — 71,05 mtr. przed Gburczykiem 56,94 mtr.
100 mtr. — 1) Zastona 10,8 sek., 2) Trojanowski 1,2 sek., 3) Danowski 11,2 sek.,

w biegu na 800 mtr. od startu prowadzenie objął w ostrym tempie Gassowski, mając za sobą Kucharskiego i Finna Hartikka. Po 400 mtr. wysunął się na czoło Hartikka, pociągając za sobą Kucharskiego. Po dalszych 100 mtr. prowadzenie objął Kucharski, na drugą pozycję wszedł Hartikka przed Gassowskim. Na 50 mtr. przed taśmą Gassowski rozpoczyna z trzeciej pozycji

ostrą finisz i mija Hartikkę, a tuż przed samą taśmą wyprzedza Kucharskiego. Czas zwycięzcy 1:55,1 min., 2) Kucharski 1:55,3 min., 3) Hartikka 1:56 min., 4) Staniszewski 1:57,2 min., 5) Mulak (Skra).

Bieg na 400 mtr. wygrał Sliwak — 50,5 sek.

w biegu na 3000 mtr. poprowadził od startu Finn Kurii, mając za sobą Belga Mosterta oraz Nojega. Po pierwszym okrążeniu na czoło wyszedł Hopania, pociągając za sobą Lehtinena.

Hopania bieg wygrał łatwo, mając przewagę 20 mtr. nad pozostałymi biegaczami, w czasie 8:31,6 min.

Na ostatnich metrach przed taśmą rozegrała się walka pomiędzy Mostertem, Nojim i Soldanem. Z walki tej zwycięsko wyszedł Mostert, zajmując drugie miejsce w czasie 8:33,4 min., 3) Noji 8:34,4 min., 4) Soldan 8:36,4 min. Dopiero na piątym miejscu Lehtinen 8:35,8 min.

W rzucie dyskiem zwyciężył Gierutto 43,64 mtr., 2) Praski 42,78 mtr., 3) Toivonen (Finlandia) 41,86 mtr.

Mecze ligowe

RUCH POKONAŁ POGOŃ 3:2

W obecności 5 tys. widzów rozegrano w Katowicach mecz ligowy Ruch — Pogoń, zakończony zwycięstwem Ruchu 3:2.

Gra była ciekawa, prowadzona przy lekkojkiej przewadze drużyny śląskiej. Ruch grał z wyraźnym pechem. Szereg dogodnych pozycji zostaje niewykorzystanych. Bramki zdobyli dla Ruchu Peterek 2 i Wieczorek 1; dla Pogoni Wasiewicz i Matyas.

WARTA — WISŁA 3:2

W niedzielę rozegrano został w Poznaniu mecz ligowy w którym Warta pokonała Wisłę 3:2 (3:1). Warta wystąpiła w składzie znacznie zmienionym bez Szerfkego, Szwarca i Kryszkiewicza.

Gra była bardzo ładna, szczególnie skutecznie zagrywała Warta. Widzów ok. 4 tysięcy. Sędziował p. Rettig.

CRACOVIA BIJE GARBARNIĘ 1:0

Mecz ligowy Cracovia — Garbarnia za kończył się po dramatycznym przebiegu zwycięstwem Cracovii 1:0 (1:0). Zawody toczyły się wśród wielkiego podniecenia widzów. Dla Garbarni mecz ten był ostatnią możliwością utrzymania się w Lidze, natomiast Cracovia w razie porażki straciłaby szansę do tytułu mistrza. Dzięki zdecydowaniu się do dzieła Romanowski gra nie przybrała cech brutalności, jednak w 15 min. po przerwie zaczęli walczyć tak wroście, że zaczęli wydzierać się brutalnie faule. Sędzia Romanowski zwołał wówczas wszystkich piłkarzy do siebie i po udzieleniu im odpowiadającego upomnienia — objawy brutalnej walki ustąpiły.

Cracovia w pierwszej połowie miała znaczną przewagę. Dalszy ciąg gry należał do Garbarni. Decydująca o zwycięstwie bramka padła z rzutu wolnego, strzelonego przez Pajaka. Widzów ok. 5000.

O wejście do Ligi

ŚMIGŁY WCHODZI DO LIGI

Śmigły Wilno — Unia Lublin 8:1

W niedzielę rozegrano został w Wilnie mecz piłkarski o wejście do Ligi, w którym WKS Śmigły pokonał lubelską Unię 8:1.

Unia wystąpiła w najsilniejszym składzie. Publiczności ok. 5 tys. Zwycięstwem powyższym Śmigły zapewnił sobie ostatecznie wejście do Ligi.

POLONIA WARSZAWSKA BIJE BRYGADĘ

Rozegrany w niedzielę w Warszawie ostatni mecz Polonii o wejście do Ligi zakończył się zwycięstwem tej drużyny nad częstochowską Brygadą w stosunku 4:1.

POLONIA WARSZAWSKA I WKS ŚMIGŁY WCHODZĄ DO LIGI

W niedzielę zakończone zostały rozgrywki piłkarskie o wejście do Ligi państwowej. W wyniku tych rozgrywek do Ligi zakwalifikowały się drużyny Polonii warszawskiej i wileńskiego WKS Śmigły.

Ostateczny stan tabeli: 1) Polonia; 2) W. K. S. Śmigły; 3) Brygada; 4) Unia.

Pomorska klasa A

GRYF BIJE LEADERA UNIE TCZEW 3:0

Wczoraj odbył się w Toruniu przed zawodami lekkoatletycznymi mecz piłkarski o mistrzostwo pomorskiej klasy A między drużynami Unią z Tczewa i Gryfem toruńskim. Zwyciężyli gospodarze w stosunku 3:0. Gra toczyła się przy stałej przewadze toruńczyków, którzy nie wykorzystali szeregu sytuacji podbramkowych.

Bramki dla zwycięzców strzelili: Kamiński 2 i Ochocki jedna.

Sędziował dobrze p. Kończal z Bydgoszy. Widzów około 1500. W meczu tuż przed wodnik Jeziorski obchodził jubileusz 200-go meczu. Wiceprezes klubu WKS Gryf mjr. Bo ryczko wręczył mu upominek.

POLONIA BYDGOSKA REMISUJE Z TKS

W meczu piłkarskim o mistrzostwo pomorskiej klasy A BKS Polonia Bydgoszcz zremisowała z TKS z Torunia 1:1. Prowadzenie dla Polonii zdobył Walkowiak. Po przerwie wyrównał z karnego Duchnicki. — Sędziował p. Nawrocki z Grudziądza. Publiczności około 1000 osób.

BALTYK (Gdynia) — PPW (Grudziądz) 2:0

Wczoraj w Grudziądzu w meczu piłkarskim o mistrzostwo Pomorza Baltik Gdyni pokonał PPW Grudziądz w stosunku 2:0.

punkty z Garrym (B). Stan 6:4 dla „Gedanii”.

W średniej: Sarnowski (G) uległ na punkty Witoldowi (B). Stan 6:8.

W półciężkiej: Gołębiowski (G) łatwo „wykończył” Michalika (B). Stan 8:6 dla gości.

W wadze ciężkiej walki nierozegrano. Ostatnie dwa punkty „Baltik” oddał Gedanii walkowerem z powodu niestawienia Kuchnowskiego.

Ogólnopolskie zawody lekkoatletyczne w Toruniu

Świetne wyniki Książkiewiczówny, braci Hofmanów, Sieberta, Duneckiego, Drogokupca i Mikruta

Wczoraj odbyły się w Toruniu na boisku miejskim propagandowe zawody lekkoatletyczne, zorganizowane przez Miejski Komitet WF, z udziałem najlepszych zawodników pomorskich, oraz kilku doskonałych zawodników poznańskich.

Na zawodach osiągnięto szereg świetnych wyników. Między innymi **K. Hofman** (AZS. Poznań) **rzucił dyskiem 45,34 m**, w skoku wzwyż ten sam zawodnik razem z wielkim talentem **Siebertem** (SC. Grudz.) skoczył wzwyż 1,80 m. Dalej bracia **Hofmanowie** uzyskali dobre wyniki w skoku w dal (7 m i 6,97), **Dunecki** (KPW. Toruń) przebiegł 400 m w dobrym czasie 52,7 i 100 m 11,1. **Książkiewiczówna** pobiła zdecydowanie swe rywalki na 100 m **Staruszkiewiczównę** i **Gawrońską** w czasie nowego rekordu Pomorza 12:7. Wreszcie **Drogokupiec** potwierdził jeszcze raz o swej wysokiej klasie w biegu na 5 km.

W poszczególnych konkurencjach osiągnięto następujące wyniki:

Panie:

Bieg 60 m: Książkiewiczówna KPW. Pomorzanki 7,8, 2) Staruszkiewiczówna Sokół Grudz 8,3, 3) Gawrońska Jadwiga Sokół Grudziądz 8,4.

Bieg 100 m: 1) Książkiewiczówna 12,7 (rekord Pomorza), 2) Gawrońska Sokół Grudziądz 13, 3) Staruszkiewiczówna 13,5.

Bieg 4x400 m: 1) Grudziądz w składzie Staruszkiewiczówna, Gawrońska, Felska, Tolkmittówna, wynik 53,2, 2) KPW. Toruń.

Skok wzwyż: 1) Tolkmittówna Sokół Grudziądz 1,35, Wiśniewska Sokół Grudz. 1,30, Felska 1,30 m.

Skok w dal: 1) Książkiewiczówna 4,77, Staruszkiewiczówna Grudz. 4,56, Felska Grudziądz 4,50.

Rzut dyskiem: 1) Gackowska Sokół Grudziądz 33,59, 2) Krygierówna K. S. KPW. Toruń 32,8, 3) Malanowska Polonia Bydg. 31,75.

Rzut oszczepem: 1) Malanowska Polonia 30,80, 2) Gackowska 28,42, Stawska KPW. Pomorzanki 24,80.

Rzut kulą: 1) Gackowska Sokół Grudziądz 10,11,5, Krygierówna 9,79, Stawska 9,42,5.

Panowie:

Bieg 100 m: 1) Dunecki K. S. KPW. Pomorzanki 11,1, 2) Sokolowski AZS. Poznań 12, 3) Kulecki K. S. KPW. Pomorzanki 12,1.

Bieg 400 m: Dunecki KPW. Pomorzanki 52,7, 2) Tietze Polonia Bydgoszcz 55,4, 3) Szych Warta Poznań 56,5. W biegu na 1000 m startował również Klemczak (AZS. Poznań) czasami Polonia Bydgoszcz np. na turnieju 5 miast pomorskich.

Bieg 800 m: 1) Tietze Polonia Bydgoszcz 2,3, 2) Mačkowiak Warta 2,4,8, 3) Szych Warta 2,5.

Bieg 200 m: 1) Dunecki 23,4, 2) Sokolowski 23,9.

Bieg na 5000 m: Drogokupiec Gopłania 15,45, Szymański K. S. KPW. Toruń 16,12, 3) Szyperski 16,24,2.

Skok w dal: 1) Hoffmann Marien 7, Hoffmann Karol 6,97, Rojecki 6,39.

Skok wzwyż: Siebert SCG. Grudziądz 1,80, Hoffman Karol 1,80, 3) Drzycimski PPW. 1,70.

Skok o tyczce: 1) Krawczyński Sokół Gniezno 3,40, Rojecki AZS. 3) Kowalski Sok. Toruń 2,90. Klemczak nie skakał z powodu nie nadesłania mu z Gdańska własnej tyczki.

Rzut dyskiem 1) Hoffman 45,36, 2) Turoń AZS. Poznań 42,57,5, 3) Drzycimski PPW. Toruń 37,80.

Lekkoatletki Śląska pokonały Łódź różnicą 1 punkta

Rekord światowy Kwaśniewskiej w rzucie oszczepem oburącz 62,77

W niedzielę rozegrano został w Łodzi międzokrajowy lekkoatletyczny mecz państw Śląsk — Łódź który wygrał Śląsk 52:51. Zawody stały na wysokim poziomie. Uzyskano szereg doskonałych wyników.

Rekord światowy ustanowiła Kwaśniewska

Bokserzy poznańscy i łódzcy pokonali drużynę Herosa z Erfurtu

W piątek zakończyło się w Poznaniu pierwsze w tym sezonie międzynarodowe spotkanie bokerskie pomiędzy niemiecką drużyną BC Heros z Erfurtu a drużyną poznańską go Sokoła.

Zwyciężyła drużyna polska 10:6. Niemcy byli przeciwnikiem równorzędnym, lecz w dwóch wagach — lekkiej i średniej mieli słabe punkty. Walki były interesujące, bokserzy Sokoła wykazali dobrą formę i wygrali zasłużenie.

Wyniki spotkań:
W wadze muszej Czerwiński (S) pokonał został przez techniczny nokaut w trzeciej rundzie przez Kowalskiego (H).

W wadze koguciej Janowczyk (S) zdobył dwa punkty bez walki z powodu nadwagi Pfeifera. Spotkanie towarzyskie dało wynik remisowy.

W wadze piórkowej były mistrz Europy Kaestner (H) wypunktował zastępcę Rogalskiego. Dwie pierwsze rundy były wyrównane, przewagę wywalczył Niemiec w ostatnim starciu.

W wadze lekkiej — Pela (S) pokonał na punkty Arla.

W półśredniej Grzechowiak (S) zwyciężył Kreitschnera w drugiej rundzie przez techniczny k. o.

„Gedania” bije „Baltik” w boksie 10:6

W sobotę odbył się w Gdyni towarzyski mecz pięściarski „Gedania” Gdańsk—PRKS. „Baltik” Gdynia. Zwyciężyli lepsi technicznie członkowie drużyny „Gedanii” — 10:6.

Wyniki są następujące:

W muszej: Cynamon (G) uległ na punkty Sowińskiemu (B). Orzeczenie to krzywdzi członka Gedanii, który zasłużył na remis.

W koguciej: Sierocki (G) wypunktował

Rzut oszczepem: 1) Mikrut Sokół 55,05, 2) Zwirek Polonia 49,37, 3) Kernalewski HKS Działowo 46,33.

Rzut kulą: 1) Turoń AZS. Poznań 13,71,5, 2) Hoffmann AZS. Poznań 13,36, Siebert SCG Grudziądz 13,02.

Bieg 4x100 m: 1) KPW. Toruń w składzie: Dunecki, Kulecki, Błaszczewich, Drzewica 46,2, 2) Poznań.

Organizacja zawodów sprawna. Widzów 1500.

Lekkoatletki Śląska pokonały Łódź różnicą 1 punkta

Rekord światowy Kwaśniewskiej w rzucie oszczepem oburącz 62,77

W niedzielę rozegrano został w Łodzi międzokrajowy lekkoatletyczny mecz państw Śląsk — Łódź który wygrał Śląsk 52:51. Zawody stały na wysokim poziomie. Uzyskano szereg doskonałych wyników.

Rekord światowy ustanowiła Kwaśniewska

Bokserzy poznańscy i łódzcy pokonali drużynę Herosa z Erfurtu

W średniej Majchrzycki (S) pokonał wy soko na punkty Bodego.

W półciężkiej Dankowski (S) już w pierwszej rundzie doznał tak silnej kontuzji nad okiem, że lekarz zabronił dalszej walki, wobec czego Mueller wygrał przez techniczny k. o.

W wadze ciężkiej ambitnie walczący Adameczek (S) wypunktował Beya.

W niedzielę odbył się w Łodzi mecz bokerski, w którym drużyna IKP pokonała wtorkowego przeciwnika Gryfu BC Heros z Erfurtu 10:6.

Sensacyjną spotkaniem był pierwszy po dłuższej przerwie występ mistrza Europy Chmielewskiego, który w wadze średniej znokautował w drugim starciu swego przeciwnika Bodego.

Pozostałe wyniki według kolejności wag Popielaty wygrał na punkty z Kowalskim Spodenkiewicz zremisował z Pfeiferem. B. mistrz Europy Kaestner wygrał na punkty z Bartniakiem.

Schoen (IKP) zremisował z Artlem.

Kowalewski wypunktował Fuchsa.

Pietrzak wygrał na punkty z Muellerem.

Kubiak przegrał przez nokaut w 1 rundzie do Siewarta.

surowego pod względem technicznym Koske (B). Stan 2:2.

W piórkowej: Zieliński (G) wygrał wysoko na punkty z Wawrzyniakiem (B). Stan 4:2 dla gości.

W lekkiej: Hirsch (G) uległ lepszemu znacznie Juchnickiemu (B). Stan 4:4.

W półśredniej: Plichta (G) wygrał na

Wenecja Północy

NAPISAL

ZDZISŁAW KARR-JAWORSKI

W Deutsches Haus

Zmęczeni całodzienną podróżą i wrażeńmi kończącego się dnia, postanowiliśmy wypocząć w kawiarni „Deutsches Haus”.

Usadowiliśmy się tuż przy orkiestrze. Innych stolików nie było. Wszystkie zajęte.

Na niewielkim podium we wnęce siedzi pięciu muzykantów. Grają świetnie jakiegoś slow-foxa.

Gwar rozmów zagłusza subtelną muzykę pierwszego skrzypka.

Skończyli.

Ktoś, gdzieś tam uderzył kilka razy w dłoń. Miały to być oklaski. Nie poderwane przez nikogo zginęły w tłumie rozmów-zawstydzone...

Rozmawialiśmy po polsku.

Muzykanci zaczęli przysłuchiwać się naszym słowom, zrazu od niechcenia, po tym coraz uważniej.

Podziwialiśmy piękne urządzenie kawiarni, chwaliłiśmy muzykę i kawę.

Szef orkiestry rozdawał nuty. Podniósł po chwili smyczek do góry i... nagle po całym Deutsches Haus rozplątały się tony aryj z „Halki” Moniuszki.

Zrobiło się cicho.

Wszyscy zaszuchali się w żalonych tonach.

„Oj Halcu, oj jedyna Dziewczyno moja”.

Grali długo. Arie Jontka i Haliny powtarzali po raz drugi.

Słuchałem w jakimś nabożnym skupieniu. Przypomniała mi się rozmowa z kupcem w sklepie, szłydy Lipetza, Janatschka, Solińskiego. Może byli tu teraz po znojnym dniu pracy i słuchali wraz ze mną o tym jak to:

„Szumią jodły na gór szczytce Szumią sobie w dal”

Muzyka przemawiała do nich, do utajonych gdzieś w głębi duszy tęsknot, do podświadomej polskości, a jeśli już i to w nich zupełnie zamarło, to niezaprzeczenie przypomniała im o ich słowiańskim pochodzeniu.

Na twarzach gości kawiarnianych malowała się zaduma i jakaś błogość, którą daje piękna i dobrze zrozumiana melodia.

Skończyli.

Chwila, maleńka chwila ciszy, a po tym huragan oklasków.

Grzechy Wielkiego Muftiego Jerozolimy

Jerozolima. Złożony z urzędu Wielki Mufti Jerozolimy i przewodniczący naczelnej rady muzułmańskiej Hadż Emin Effendi el Hussein był najwybitniejszą osobistością arabskiego ruchu narodowego w Palestynie i odgrywał wielką rolę zarówno w życiu politycznym jak i religijnym kraju. W czasach gdy Palestyna należała do Turcji Hussein był oficerem armii tureckiej, później wstąpił do muzułmańskiej akademii teologicznej w Kairze. W roku 1920 został skazany zaocznie na 10 lat więzienia za podburzanie ludności arabskiej podczas pierwszych rozruchów przeciwżydowskich w Jerozolimie w roku 1920 podczas których zabito 5 żydów i 211 rannych. Hussein uciekł do Transjordanii, lecz po amnestii powrócił do Palestyny i został wybrany na stanowisko Muftiego, a później w roku 1922 przewodniczącym naczelnej rady muzułmańskiej. Jako taki decydował on w najważniejszych sprawach arabskich w Palestynie. Uchodził za nieprzejednanego przeciwnika osadnictwa żydowskiego w Palestynie i zdaniem kół brytyjskich nawet czynnie podlegał do wystąpień przeciwżydowskich, zwłaszcza podczas rozruchów w Palestynie w r. 1936, które trwały pół roku i które pociągnęły za sobą według urzędowych danych po stronie żydowskiej 91 zabitych i 369 rannych, a po stronie arabskiej 194 zabitych i 804 rannych. Husseinowi zarzucano, że nie starał się wpływać na uspokojenie Arabów.

Trudno mi być opanować wzruszenie, którego napływ wyraził się w postaci lampki wina ofiarowanej orkiestrze.

Uwaga bywalców Deutsches Haus skierowała się na nas. Stąd i zowad słyszeliśmy szepty:

— Polen, Polen... zmieszane z nazwiskiem „Moniuszko” i tytułem naszej opery narodowej.

I znowu jakiś foxtrott. Sala rozgwarzyła się na dobre. Skoczne tony amerykańskiej „wytwórczości” sprowadziły na wszystkich codzienny szablon kawiarnianego bytowania.

Tony „Halki” dawno zatarły się w pamięci tych co tu siedzieli. Był to tylko chwilo-

wy refleks, krótkie cofnięcie się myślą, dało lekko wstecz. Janatschkowie, Lipetzy i im podobni, wznosili teraz ręce ku górze na widok znajomej twarzy, czy nowego towarzysza sobotniej zabawy, pozdrawiając się stereotypowym:

— Heil Hitler!

Przecież byliśmy w Deutsches Haus, gdzie nie ma ani jednego kelnera władającego językiem polskim.

Po francusku, angielsku tak, ale po polsku?

Po polsku umiała grać tylko orkiestra, tylko że do muzyki nie potrzeba słów, rozumie ją cały świat. Muzyka jest międzynarodowa. (Dalszy ciąg nastąpi).

Przed „Tygodniem Miłosierdzia” Odezwa Biskupa-Ordynariusza ks. dr. Okoniewskiego do Diecezjan Chełmińskich

Nadeszła jesień a wraz z jej zimnymi podmuchami i opadaniem liści z drzew wdzierają się podmuchy obaw do dusz, jak przetrwać zimę, opadają nadzieje żywione na wiosnę że niebawem nadejdą lepsze czasy.

Niestety, nie skończyło się jeszcze doświadczenie, jakie Pan na nas nałożył. Ubogie bardzo były plony rolne, owa główna podstawa zamocności ziemi naszej pomorskiej. Z niepokojem spoglądamy w najbliższą przyszłość. Jeśli takie uczucia przepelniają serca tych, co mają jakąś własność, jakąż troską ogarnąć musi tych, co NIC NIE POSIADAJĄ, A NAD TO SA BEZROBOTNYMI?

Ale nie wolno nam poddawać się bezczynności i z rezygnacją oczekiwać KATASTROFY. Przeciwnie, musimy zabrać się DO CZYNU, aby zawczasu zabezpieczyć się przed SKRAJNĄ NĘDZĄ.

Dlatego urządzamy za zezwoleniem władz od 10—18 października TYDZIEŃ MIŁOSIERDZIA we wszystkich parafiach całej diecezji.

W roku ubiegłym przyniósł on obfite bardzo zasoby, tak że setki i TYSIĄCE BIEDNYCH można było nimi obdzielić. W roku bieżącym potrzeba jest większa, więc WIĘKSZA JESZCZE STAĆ SIĘ MUSI OFIARNOŚĆ. Wyżeśmy wszystkie siły, aby na OŁTARZU MIŁOŚCI BLIŹNIEGO ZŁOŻYĆ JAK NAJWIĘCEJ ODZIEŻY, POŻYWIENIA ORAZ GOTÓWKI.

Niech w ofiarnej składce złączą się wszyscy i mienniejsi i ubożsi.

Powiada Ewangelia, że Pan Jezus „ujrzał także, jak jedna wdowa ubożuchna wrzuciła do skarbonki dwa miedziane szelągki, i rzekł: ZAPRAWDE POWIADAM WAM: TA OTO WDOVA UBOGA WIECEJ WŁOŻYŁA, NIŻ WSZYSTCY... przy swoim ubóstwie wrzuciła (bowiem) CAŁE SWE UTRZYMANIE, które miała” (Łuk. 21. 2—4). Z upodobaniem spogląda zatem Zbawiciel i na NAJMNIEJSZE OFIARY I HOJNIE JE ODPLACA.

Zapowiada uroczyste: „Ktokolwiek bowiem uraczy was kubkiem wody w imię moje... zaprawdę, powiadam wam, NIE UTRACI ZAPŁATY SWOJEJ, (Mat. 9.40).

Ten oto Zbawiciel stanie w przyszłą niedzielę podczas sumy białymi chleba otulony postaciami wobec wasi odezwie się niejako: „BĄDŹCIE MIŁOSIERNI, JAKO OJCIEC WASZ JEST MIŁOSIERNY.” (Łuk. 6. 36.).

„Błogosławieni miłosierni, albowiem oni miłosierdzia dostąpią” (Mat. 6.7) Idźcie, kochani Diecezjanie, z całym wołaniem i PRZYODZIEJCIE I NAKARMICIE I DOPOMÓZCIE biedniejszym od siebie a te dobre wasze uczynki pójda przed wami i zjednąją wam miłosierdzie Boże już tu na ziemi. Amen.

PELPLIN, dnia 5 września 1937 r.

† WOJCIECH.

8.700 wagonów cementu pochłonie zaporą w Rożnowie Stan prac przy budowie zapory

Tempo pracy przy budowie zapory w Rożnowie na Dunajcu w dalszym ciągu jest bardzo intensywne. O nasileniu jego może świadczyć zapotrzebowanie cementu, którego przerabia się obecnie do 15 wagonów dziennie. Zapotrzebowanie cementu na całą budowę osiągnie około 100.000 ton, t. j. około 6.700 wagonów, zaś w sezonie obecnym będzie przerobione około 25.000 ton, czyli około 1.600 wagonów. Ilość betonu położona w obecnym sezonie na budowie w Rożnowie, jest równa kubaturze całej zapory w Porąbce.

Prace obecne prowadzone są poza korytem rzeki od której plac budowy oddzie-

lony jest ścianką szczelną żelazną typu Larrena. Ponieważ w przyszłym sezonie budowlanym prace będą prowadzone w samym korycie rzeki, już obecnie czynione są przygotowania do przełożenia koryta rzeki i przetrzucia jej na miejsce budowanej obecnie sekcji zapory. W tym celu w ziemie rzeka zostanie zamknięta grodzą i przetrzucana na gotowe betonowe fundamenty kilku bloków zapory, wybudowane do poziomu dna rzeki; pod ochroną grodzki rozpocznie się następnie wykop fundamentowy w obecnym korycie rzeki, pod pozostałą część zapory.

Powrót wiceministra Świtalskiego na stanowisko dyr. Izby Skarbowej w Poznaniu

Warszawa. Wiceminister skarbu p. Ferdynand Świtalski złożył prośbę o zwolnienie go z pełnionych dotychczas obowiązków i powierzenie mu z powrotem stanowiska dyrektora Izby Skarbowej.

P. Prezydent Rzplitej na wniosek Rady Ministrów, przychylił się do prośby o zwolnienie.

P. minister skarbu, powierzając p. wiceministrowi Świtalskiemu stanowisko dyrektora Izby Skarbowej w Poznaniu, zapewnił sobie jego dalszy udział w akcji usprawnienia administracji skarbowej na szerszym terenie.

Po rezygnacji p. F. Świtalskiego, obsadzenie zajmowanego przez niego stanowiska podsekretarza stanu w Min. Skarbu nie jest przewidziane.

Kierownictwo departamentu cel obejmie od dnia 1 listopada dotychczasowy naczelny inspektor cel w Gdańsku p. Stanisław Maksymowicz.

Sprawa Kolejowej Kasy Zbiórkowej na Pomorzu

Uchwałą Sądu Okręgowego w Chojnicach z dnia 11 ub. m. uchylono postanowienie Sądu Grodzkiego z dnia 24. IV. w sprawie zamianowania komisji likwidacyjnej Kolejowej Kasy Zbiórkowej z siedzibą w Kościerzynie w osobach pp. Franciszka Śmigielskiego, Nikodema Klucza i Jana Kamińskiego.

Zaciąg ochotniczy do Baonu Obrony Narodowej

Termin zaciągu przedłużono do 20 bm., tak, że zgłoszenia przyjmowane są w dalszym ciągu. Ochotnicy mogą się zgłaszać — o ile są zrzeszeni w organizacjach pw. — przez organizacje lub bezpośrednio do PKU.

Wystawa wykopalisk egipskich

Zdjęcie nasze przedstawia jeden z eksponatów wystawy, a mianowicie figurkę z piaskowca opalonego, wyobrażającą egipskiego bożka dobrych narodzin Bessa, w miejscowości Edfu (z epoki rzymsko-greckiej).

PAŹDZIERNIK
4
Poniedz.

KALENDARZYK.
Poniedziałek 4. 10. —
Franciszka z Asyżu
Wtorek 5. 10. — Placydy
Środa 6. 10. — Brunona

Z miasta

— Powstańców i Wojaków Placówka IV zebranie plenarne w środę 6 bm. godz. 19 w sali p. Kołodzieja.

Aresztowanie zboczeńca

Policja aresztowała niej. Stanisława J. pod zarzutem ekshibicjonizmu.

Zboczeniec gorszył nieletnie dziewczęta.

Lekarz strzelił do własnej żony

W mieszkaniu jednego z bydgoskich lekarzy rozegrała się niedawno dramatyczna scena. Żona lekarza, którego nazwiska nie podajemy, do tego stopnia swego męża wprowadziła z równowagi, że ten dobył rewolweru i strzelił do niej.

Strzał chybił celu a zajęcie zostało za-protokółowane policyjnie.

**Wielka impreza artystyczna
Przed koncertem Umińskiego
i Małcużyńskiego**

Otwarcie sezonu koncertowego w Bydgoszczy nastąpi w dniu 6 bm. o godz. 20-tej w auli gimn. Kopernika. W doborowym programie złożonym z mistrzów muzyki klasycznej, jak: Beethoven, Chopin i in., z mistrzów muzyki współczesnej: Albeniz, Andrzejewski, Młynarski, usłyszymy na estradzie koncertowej największą polską skrzypkawkę Eugenie Umińską i laureata konkursu Chopinowskiego w Warszawie, Witolda Małcużyńskiego. Niewątpliwie pierwszy koncert w tym sezonie budzi duże zainteresowanie. Ze względu na prestiż kulturalny miasta pożądanym byłoby aby wszyscy, którzy pragną aby artyści oraz organizatorzy koncertu nie zawiedli się w pracy nad propagowaniem dobrej sztuki, przybyli na niecodzienną imprezę. Sprzedaż biletów rozpoczęła się już w księgarni „Świt“ ul. Gdańska 34 i w księgarni N. Gieryn, pl. Teatralny. Ceny biletów: 2,50, 1,50 i 1.— zł. Uczniowskie bilety w cenie 0,50 zł.

Złodziej „służbowo“ przyszedł do teatru...

Dyrekcja Teatru Miejskiego zawiadomiła policję o dokonaniu kradzieży różnych części garderoby. W wyniku dochodzeń zatrzymano niej. Stanisława M. któremu odebrano część skradzionych rzeczy.

Złodziej odpowie przed sądem za to, że do teatru przyszedł „służbowo“ a nie jako widz.

**Ze sportu szkolnego
MIĘDZY SZKOLNE ZAWODY LEKKOATLETYCZNE**

zorganizowane przez Gimn. im. Marsz. Śmigłego-Rydza o nagrodę pisma „Ogniwa“ następujące wyniki:

Trójbój młodszych do lat 16 (Konkurencja: 60 m, skok w dal i pchnięcie kulą) 1. Szkoła Przemysłowa — pkt. 10, 2. Gimn. im. Śmigłego-Rydza — pkt. 8, 3. Gimn. Kupieckie — pkt. 8.

Trójbój starszych A. ponad lat 16 (konk. 100 mtr., skok wwyż i pchnięcie kulą) 1. Gimn. im. Marsz. Śmigłego-Rydza — pkt. 8, 2. Liceum Handlowe — pkt. 7, 3. Gimn. im. Kopernika pkt. 3;

Trójbój starszych B. ponad lat 16. (konk. 100 m., skok w dal i rzut dyskiem) 1. Gimn. im. Kopernika — pkt. 8, 2. Gimn. im. Marsz. Śmigłego-Rydza — pkt. 7, 3. Liceum Rolnicze — pkt. 3.

**Sportowcy iada do Warszawy
Pociąg popularny na mecz
Polska — Jugosławia**

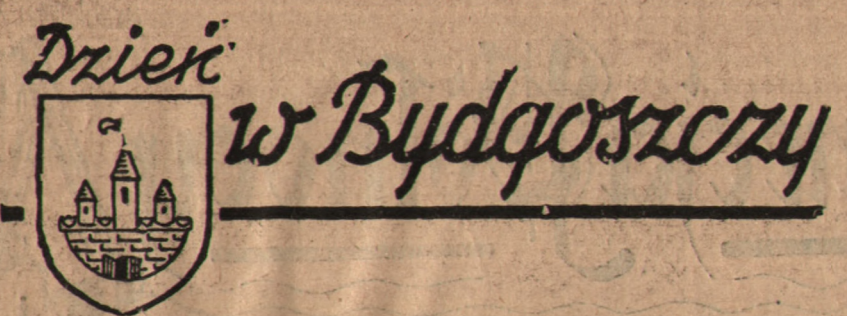
Staraniem zarządu pom. OZPN. organizuje Liga Popierania Turystyki pociąg popularny z Bydgoszczy do Warszawy na mecz piłkarski Polska — Jugosławia w dn. 10 bm. Cena biletu wyniesie około 12 zł. w obie strony. Szczegółowych informacyj udzielają Biura Podróży „Orbis“.

MECZ LEKKOATLETYCZNY NA ŚLĄSKU

W Chorzowie z okazji jubileuszu 10-lecia miejscowego KS Stadion, odbył się sześć mecz lekkoatletyczny między najlepszymi ze społami śląskimi. W ogólnej punktacji zwyciężyła Pogoń katowicka 90,5 pkt., 2) KPW Katowice 86 pkt. 3) Stadion Chorzów 79 pkt.

STAN TABELI LIGOWEJ

Po niedzielnych meczach o mistrzostwo Ligi stan tabeli przedstawia się następująco: 1) Cracovia, 2) AKS, 3) Ruch, 4) Warta, 5) Wisła, 6) Warszawianka, 7) LKS, 8) Pogon 9) Garbarnia, 10) Dąb.

Gawędy

Miła niespodzianka

Nadchodząca spicznym krokiem jesień splatała nam nie małego acz miłego figla: pozwoliła przeżyć jeszcze jeden — oby nie ostatni! — piękny, roześmiany szczerym słońcem, rozradwany ciepłem — iście wiosenny dzień. Po ostatnich długotrwałych „deszczkach“ i chłódach dawno nie panie-

taliśmy tak rozśonecznionej niedziel.

Nic też dziwnego, że kto mógł — czym prędzej wylegił na ulicę, a kto nie mógł — choć przez otwarte okno wchłaniał dobrodziejstwo „jesiennej“ wiosny i przyglądał się ciekawie przysłowiowym podrygom uciekającego lata., (K)

**Echa uroczystości wojskowych
Podziękowanie Powiatowego Komitetu**

Wszystko dla Armii, Społeczeństwo powiatu szczególnie rozumiało sens powyższego powiedzenia. Wielką jest ofiarność społeczeństwa na dozbrojenie armii, ale jeszcze większą jest miłość do żołnierza, do własnego dziecka, gdyż każdemu wiadomo, że większość obrońców ojczyzny, to synowie rolnika polskiego, i robotnika wiejskiego.

Chcąc Mu na zewnątrz okazać swoją miłość i przypomnieć środowisko, w którym wyrósł i wychował się — społeczeństwo powiatu wzięło gremialny udział w koro-

wedzie regionalnym, urządzonym na Jego cześć.

Imieniem Żołnierza Polskiego oraz Powiatowego Komitetu Uroczystości Regionalnych na Brdziej w dniu 15 września br. czuję się do miłego obowiązku złożyć tą drogą najserdeczniejsze podziękowanie wszystkim Organizacjom, Związkom, Urzędom i Osobom, które Swą współpracą przyczyniły się do zorganizowania pokazu regionalnego powiatu.

(—) H. Łuska

**W zwartym szeregu podaży naprzód
Koło bydgoskie organizacji PW Kobiet do Obrony Kraju**

Onegdaj odbyło się w lokalu przy ul. Marsz. Focha nr. 39 8-me walne zebranie Koła lokalnego Organizacji P. W. Kobiet. Uczestniczyła w nim przedstawicielka zarządu naczelnego w Warszawie i okręgowej komendy PWK w Toruniu.

Zebranie zainicjowała przewodnicząca Koła p. Jemielewska. W skład prezydium weszli pp.: dr. Klikowiczowa, dr. Bermańska, p. Szmydówna i p. por. Miedziński, k-mdt PW. Szczegółowe sprawozdanie zarządu, odczytane przez p. J. Mazurównę dało wymowny obraz pracy organizacji. Po sprawozdaniu skarbniczki p. Nehringowej i komisji rewizyjnej udzielono zarządowi absolutorium.

Nowe wybory dały wynik następujący:

Na przewodniczącą Koła wybrano jednogłośnie p. dyr. M. Raczkowską oraz panie: Gutkowską, Nehringową i Terlecką. Komisję rewizyjną tworzą panie: starościna Helena Suska, dyrekt. Siemiradzka i Obrębska, Delegatką na walny zjazd zostały panie: dr. Szymanowska i Gutkowska.

Ustupającą przewodniczącą Koła, p. Jemielewską, która ofiarnie i wytrwale pełniła swe obowiązki pomimo trudnych warunków, pożegnała w imieniu Koła w gorących słowach p. Gutkowska. Zegnano również wieloletnią komendantkę Koła p. Birutę Kaszyńską, która została powołana na wyższe stanowisko do Katowic.

Wioślarska Bydgoszcz zakończyła sezon

Po wielu sukcesach - zasłużony odpoczynek. — Z uroczystego zakończenia sezonu wioślarskiego. — Zimowy sen wioślarstwa...

W dniu wczorajszym odbyła się w Bydgoszczy uroczystość zamknięcia sezonu wioślarskiego organizowana przez Bydgoski Komitet Towarzystw Wioślarskich.

Bydgoszcz jest najruchliwszym w Polsce ośrodkiem wioślarskim to też w uroczystościach sportowych wzięły udział liczne rzesze publiczności. Wspinała pogoda jaka wczoraj panowała w Bydgoszczy pozwoliła na wyszka-

nie w pełni całego programu uroczystości.

O godzinie 8.30 członkowie wszystkich klubów wioślarskich zebrałi się na przystani BTW przy moście Bernardyńskim, po czym wyruszyli na Mszę św. do kościoła ks. ks. Misjonarzy na Bielawkach.

Po wysłuchaniu przemówień okolicznościowych na przystani BTW, oraz

po koncercie odbyła się defilada łodzi na Brdziej.

Wzięły w niej udział osady wszystkich klubów wioślarskich, wykazując sprawną postawę i wysoki poziom techniki wioślarskiej.

W dalszym ciągu programu odbyły się regaty długodystansowe międzyklubowe, a po nich zdjęcie flag na znak zamknięcia sezonu.

Towarzystki dancing był zakończeniem tej wielkiej dla sportowców uroczystości.

Po ciężkim roku pracy i wysiłku, po zdobyciu wielu sukcesów na regatach, wioślarze bydgoscy rozpoczęli zimowy i zasłużony odpoczynek, by tym większe sukcesy i tym większe zwycięstwa zdobyć w przyszłym roku.

W uroczystościach udział wzięły:

Bydgoski Klub Wioślarek, Stowarzyszenie Wioślarek Niem., Bydgoskie Tow. Wioślarskie, R. C. „Frithjof“, Klub Wioślarski „Gryf“, Kolej. Kl. Wiośl. „KPW“, Okręgowa Sekcja Wodna P. P. W., Policyjny Klub Wioślarski.

Wioślarstwo bydgoskie pograży się w sen zimowy...

Przedszkole szybowcowe w Bydgoszczy

Uczmy młodzież pilotażu szybowcowego

Zarząd obwodu miejskiego LOPP. w Bydgoszczy, idąc po myśli hasła tegorocznego Tygodnia: „Uczmy się latać“, organizuje przedszkole szybowcowe w centrum miasta.

Przedszkole szybowcowe ma za zadanie przygotowywania młodzieży do dalszej nauki tak praktycznej jak i teoretycznej w pilotażu szybowcowym, oraz ma selekcjonować kandydatów na wyższe kursy.

Powyższy cel jest zgodny z zadaniami stawianymi szybownictwu, ponieważ daje się Państwu materiałów rzeczywiście wartościowych.

Nie mniej ważnym atutem przemawiającym za zorganizowaniem przedszkola w mieście, jest koszt przejazdów oraz utrzymania na szybowiskach odległych.

To też wiadomośc o utworzeniu przedszkola winna nie tylko młodzież przyjąć z entuzjazmem, ale i rodzice, którzy oszczędzą przez to dużo pieniędzy.

Obwód miejski w najbliższym czasie przystąpi do szkolenia i w tym celu przyjmując się obecnie zgłoszenia na kursy przedszkola, które trwać będą 7—10 dni.

Młódzież przyszłością narodu, złóż grosz na budowę szkół powszechnych.

O zwiększenie zakupu spirytusu w gorzelniach pomorskich przez Monopol Spirytusowy

Ze zbiorów wszystkich płodów rolnych w roku bieżącym jedynie zbiór ziemniaków na Pomorzu nie ucierpiał od klęsk żywiołowych tegorocznych i zapowiada się normalnie. Z uwagi na to, wobec szczupłych możliwości eksportu ziemniaków zagranicą w roku bieżącym sprawa zbytu ziemniaków nabiera specjalnego znaczenia zwłaszcza w powiatach najbardziej poszkodowanych, gdzie ziemniak będzie nierzadko jedynym ziemiopłodem na zbył.

W takim stanie rzeczy Pomorskie Towarzystwo Rolnicze wystąpiło do Państwowego Monopoliu Spirytusowego z prośbą o zwiększenie dla gorzelnii pomorskich kontyngentu zakupu spirytusu w kampanii 1937/38.

Jak wiadomo bowiem, odpęd spirytusu przez gorzelnie pomorskie skurczył się bardzo znacznie, wyjątkowa zaś sytuacja roku bieżącego wymaga poważnego zwiększenia przerobu ziemniaków przez gorzelnie i w ten sposób odciążenia rynku ziemniaczanego.

Ponadto Pomorskie Towarzystwo Rolnicze wysunęło drugi postulat **ustalenia cen za spirytus na poziomie opłacalnym.** Dotychczas bowiem ceny płacone przez Monopol Spirytusowy w województwach zachodnich były **najniższe** od cen ustalonych dla wszystkich innych województw, a rzępiętość cen pomorskich w stosunku do województw wschodnich dochodziła do 10-13 zł. na 1 hektolitrze 100% spirytusu, co w przeliczeniu na ziemniaki (1 hl = 19 q ziemniaków) wyniosło 1 - 1,30 zł. na 1 q. Tymczasem zaś wiadomo, iż tak **robocizna jak i obciążenia**

Pomoc Rządu dla pasiek Pomorza

Warszawa. Niepomyślny przebieg pogody odbił się w r. b. szczególnie niekorzystnie na gospodarce pasiecznej.

W wyniku starań, podjętych przez Ministerstwo Rolnictwa i R. R. Ministerstwo Skarbu przyznało podwyższone normy cukru bezakcyzowego dla najbardziej dotkniętych klęską głodową terenów: Małopolski, Śląska, Pomorza, Wielkopolski, Wołynia, Lubelszczyzny oraz woj. warszawskiego i kieleckiego. (Pat).

Import śledzi w Gdyni i w Gdańsku w ubiegłym tygodniu

W ubiegłym tygodniu zawinęły do Gdyni następujące statki ze śledziami importowanymi: par. „Puck” z Holandii 701/1 i 201/2 beczek. Par. „Snaefell” z Islandii z matjesami islandzkimi 1.000/1 oraz 400/2. Motor. „Java” z Holandii śledzi świeżych w lodzie dla firmy „Pomorz” skrzyń 2.600 oraz śledzi solonych 860/1 i 100/2 beczek. Par. „Hunze IX” śledzi szkockich 976/1 i 600/2.

Do Gdańska natomiast przybyły: par. „Europa” z Anglii śledzi szkockich 500/1 beczek, par. „Activ” z Anglii 3.030/1 i 913/2. Z Islandii par. „Snaefell” matjesy islandzkie 3.700/1 oraz 1.600/2.

Pojenie koni roboczych

Częstość pojenia jest zależna od składu racji pokarmowej, rodzaju pracy i temperatury dnia. Spotyka się w gospodarstwach niektórych 6-krotne pojenia, a mianowicie: rano przed zadaniem obroku i bezpośrednio przed rozpoczęciem pracy, po południu i wieczorem przed i po posiłku. Zasadniczo wystarcza 3-rzowe dzienne pojenie, do czego można konie z łatwością przyzwyczaić. Należy jednak pamiętać że lepiej jest poić przed zadaniem obroku, a po zjedzeniu siana. Pojenie po obroku powoduje częściowo zbyt szybkie usunięcie z żołądka drobniejszych pasz, np. owsa.

Zgrzanych, bardzo zmęczonych koni, które wróciły do stajni, nie należy zaraz poić, najpierw dać im siana i zacząć, aż minie zmęczenie. W wypadkach, gdy zgrzany koń napije się wody, należy go natychmiast przeprowadzić. Lekkie napojenie zmęczonych czy spoczonych koni podczas samej pracy nie szkodzi nawet bez zadania siana. Pojenie po zadaniu zielonych pasz jest szkodliwe, gdyż wywołuje kolki.

podatkowe i specjalne są na ziemiach zachodnich najwyższe.

Sądzić wypada, iż z uwagi na tegoroczną niezwykle ciężką sytuację rolnictwa pomorskiego, najsilniej poszkodowanego przez klęski żywiołowe od wszystkich innych województw, spowodują władze monopolowe do przychylnego rozpatrzenia wniosków Pom. Tow. Rolniczego.

Gdynia uwalnia się od szumowin i przestępców Pierwsze wydalenia uciążliwych mieszkańców

Komisarz Rządu na podstawie ustawy o ochronie pasa granicznego wysiedlił w ostatnim czasie szereg osób, które ze względu na swą przestępczą przeszłość, bądź też karygodne i szkodliwe działania oraz podburzające innych zachowanie się, wywierały ujemny wpływ na otoczenie.

Z tych względów wysiedlone zostały następujące osoby: Piójdka Agata,

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej...

Wyrok skazujący w mieszkaniu oskarżonej 73-letniej staruszki

Niezwykłą rozprawę karną przeprowadził sąd okręgowy w ub. tygodniu.

Wobec niemożności przybycia na salę sądową 73-letniej oskarżonej mieszkanki Małego Kacka, niejakiej Trzebiatowskiej, sąd pod przewodnictwem wiceprezesa sędz. Mrzy - Kryczyńskiego

go udał się do mieszkania oskarżonej i przeprowadził rozprawę w jej mieszkaniu.

Rzecz prosta, do Małego Kacka po-fatygować się musieli również świadkowie wezwani na rozprawę.

W wyniku przewodu sąd skazał oskarżoną akuszerkę za dokonanie nie-dozwolonego zabiegu na jednej z mieszkanek Kacka na rok więzienia, grzywnę i pozbawienie praw obywatelskich przez przeciąg 5 lat. Wykonanie kary pozbawienia wolności zawiesił sąd schorowanej akuszerce na okres 5 lat.

Wieczór koncertowy w Dobrem

Duchowieństwo nasze nie ustaje w pracy dla dobra publicznego. Łączy w niej różne cele ściśle religijne z kulturalnymi. Bo jakżeż nazwać takie imprezy, jak recital organowy w kościele ciecchocińskim na rzecz dzwonoń, urządzony staraniem ks. kan. N. kodema Aeta, koncert religijny w farze św. Jadwigi na rzecz nowych organów przez ks. prob. W. Kneblewskiego w Nieszawie i drugi na ten sam cel koncert w ogrodzie plebańskim i niżej omawiany koncert na rzecz Domu Katolickiego staraniem ks. prob. Stefana Petrykowskiego. Dzięki temu Kujawy nie pozbawione są życia artystycznego.

Koncert w Dobrem udał się pod każdym względem. Dopisała publiczność. Świetni byli wykonawcy. Nie z jakiegoś tam zaścianka, ale z samej stolicy. Oczywiście stało się to dzięki Ciecchocinowi, który w sezonie ma u siebie całą Filharmonię Warszawską na czele z dyr. Józefem Ozimińskim. W zespole jej znajdują się pierwszorzędnymi, zawsze gotowe do dobrego czynu, jakim jest udział w koncercie na prowincji, najczęściej bezinteresowni, albo za niskim bardzo honorarium. Prócz tego zjeżdżają do uzdrowiska i znakomici soliści i ci są łaskawi z pomocą na cele społeczne.

A teraz szczególnie. Na pierwszym planie udział znanej śpiewaczki, która i w Nieszawie oraz Ciecchocinku hojnie szafowała w koncertach religijnych swoim miłym i pięknym głosem, p. H. Laniewskiej, artystki operowej. Dała rzeczy Moniuszki i Nowo-wiejskiego. Publiczność one wzięły swoją świeżością i swojskością melodyjną, nie mówiąc już o wykonaniu pierwszorzędnym. Oklaskiwano je bez końca. Artystka może być zadowolona z audytorium.

Następnie męska część wykonania. Poznaliśmy już Kujawy na wirtuozie tej miary, co p. Edward Sienkiewicz, wiolonczelista koncertmistrz Filharmonii, który tu wystąpił jeszcze w roli kompozytora i akompaniatora. Młody ten artysta jest w przededniu wielkiej kariery. Mówił mi o tym mistrz Feliks Nowowiejski. Czaruje swą maestrą, lirycznym i usposobieniem. Człowiek ta swoją przenosi w instrument. Co za fraza? Jakie pociągnięcie? Technika. Słuchać go, słuchać bez końca. Publiczność jakby zamiera i śni cudną fantazję nie z tego świata. Czas, by się ten wirtuoz oderwał od zespołu wej muzyki i wszedł na estradę koncertanta na własną rękę. Jako kompozytor kocha swojskość. Niech ją nadal kultywuje dla dobra polskiego regionalizmu. Rzeczy dobrze pomyślane i wyczułe.

Grał i drugi również pełen obietnic młody artysta skrzypek p. Mieczysław Halik też koncertmistrz Filharmonii. Wziął się do krejserowskich przeróbek i dał je w świetnym wykonaniu, znowu wycucie i technika subtelna, wykończona po mistrzowsku. Publiczność nie dała spokoju. Potoczyły się bisy — tak, że program się podwoił w swoim zasięgu i efekcie. Prowincja umie słuchać a nawet i poznać się na rzeczy.

Koncertowała wówczas i natura. Niebo w zwałach chmur. Błyskawice i grzmoty waliły sobie na potęgę. Srożył się gromowładny Jowisz, ale nie zrobił tym, którzy pod dachem słuchali innej muzyki, tej z natchnienia, ze sztuki, z Bożej łaski. „Bóg zapłać” za tę biesiadę ducha ks. prob. S. Petrykowskiego, który tak dzielnie w kulturze Dobrego „dobrego” robi. **K. Waclik**

Polskie opony samochodowe na rynkach zagranicznych

Wraz ze stałym rozwojem przemysłu chemicznego w Polsce postępuje również szybkimi krokami naprzód pokrewny mu przemysł gumowy, który zaczyna odgrywać coraz poważniejszą rolę w naszym eksporcie.

W ciągu ośmiu miesięcy br. wyniósł on 821 tys. złotych, co stanowi duży wzrost w porównaniu z sumą 270 tys. za ten sam okres roku ubiegłego. Głównym artykułem eksportowym były: obuwie gumowe, obcasy gumowe, nici gumowe, opony i dętki itd.

Rehabilitacja... po odcierpieniu kary

Wszystkie instancje sądowe zatwierdziły wyrok, jaki w swoim czasie zapadł w Gdyni przeciwko akuszerce Annie Brudzkiej za nieumyślne spowodowanie śmierci jednej z pacjentek, niejakiej Jagiellowiczówny z Redy. Po uprawomocnieniu się wyroku — Brudzka powędrowała na okres 18 miesięcy do więzienia.

Gdy po upływie półtora roku Brudzka znalazła się na wolności — wdrożyła kroki o rewizję procesu. Sąd Najwyższy przychylił się do prośby skazanej, która już odcierpiała swą karę. Ponowne śledztwo depro-

wadziło do wręcz sensacyjnych rezultatów. Okazało się, iż pierwsza sekcja zwłok, na której podstawie uznano winę akuszerki, przeprowadzona była niedbale.

Dopiero teraz ujawniono ponad wszelką wątpliwość, iż śp. Jagiellowna zmarła wskutek zabiegu, dokonanego po przyjęciu pomocy akuszerki, w domu — przez siebie samą.

Na tej podstawie sąd Brudzką uniewinnił, a nieszczesna kobieta obciążenie, po odcierpieniu srożej kary, doczekała się całkowitej rehabilitacji...

Zamach samobójczy po sprzeczce narzeczeńskiej

W mieszkaniu przy ul. Śląskiej 9 w Gdyni targnęła się wczoraj na życie 28-letnia Sylwestra Sterczyńska. Po sprzeczce z narzeczonym St. napiła się esencji octowej. Nie zamierzając jednak wido-

cznie na serio pozbawić się życia, wypila tylko niewielką ilość trucizny. Po udzieleniu pomocy przez lekarza Pogotowia, pozostawiono ją w domu.

Praca portu gdyńskiego w tygodniu ubiegłym

W przeciągu ub. tygodnia t. j. w czasie od 20 do 26 września br., weszło do portu gdyńskiego i wyszło zeń na morze ogółem 258 statków o łącznej pojemności 246.462 t. r. n., z czego weszło 126 statków o pojemn. 117.898 t. r. n., a wyszło 132 statki o poj. 128.564 t. r. n.

Ruch statków według kolejności bander poszczególnych państw przedstawiał się następująco:

	t. r. n.	statków
1) Szwecja	46.852	70
2) Polska	41.230	31
3) Finlandia	34.899	30
4) Dania	24.677	35
5) Włochy	17.472	5
6) Anglia	14.755	10
7) Niemcy	13.338	20
8) Stany Zj. Am.	13.124	4
9) Lotwa	11.452	10
10) Norwegia	9.837	16
11) Estonia	7.865	13
12) Grecja	5.828	3
13) Rumunia	2.288	1
14) Holandia	2.252	8

15) Islandia 435 1

16) W. M. Gdańsk 557 1

Ogólny przeładunek towarów w przeciągu ub. tygodnia wyniósł 187.843,3 t., z czego wyładowano 27.281,3 t., a załadowano 160.562 t.

Wyładowano następujące towary (w tonach): śledzie 671,5, fosforyty 2478, tomasyna 1656, ruda żel. 2767, piryty 2899,7, złom 4424,2, bawełna 346,5, ruda cynkowa 2193,2, różne 9845,2.

Załadowano: makuchy i otręby 165, drzewo 3645,2, węgiel eksp. 126.504,5, bunkier 15.676, koks 3108, szyny kolejowe 1011, żelazo 1039, różne 9414,3.

Torowe mistrzostwo Polski

W niedzielę na torze Cracovii odbyły się zawody kolarskie o torowe mistrzostwo Polski na dystansie 50 km. Startowało 17 zawodników. Dystans wyścigu, wynoszący 50 km podzielony był na 5 finiszów po 10 km. W ogólnej punktacji pierwsze miejsce i mistrzostwo Polski zdobył Moczulski w czasie 1:19:46,8 godz.; 2) Napierała. 3) Lazarz.

Programy radiowe

Poniedziałek, 4 października
PROGRAM OGÓLNOPOLSKI

6.15 Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze”
6.18 Gimnastyka. 7.00 Dziennik poranny. 7.10 Muzyka (płyty). 8.00 Audycja dla szkół. 8.10 — 11.15 Przerwa. 11.15 Audycja dla szkół. 11.40 „Od warsztatu do warsztatu”: „Kusnierze o swoim zawodzie”. 11.57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12.03 Audycja południowa. 15.30 Wiadomości gospodarcze. 15.45 „Z pieśnią po kraju” — audycje poprowadzi prof. Bronisław Rutkowski. 16.15 Trio Salomon P. R. 16.50 Pogadanka aktualna. 17.00 W 100-lecie fotografii — odczyt — wygłosi dr. Kazimierz Maślankiewicz (z Krakowa). 17.15 Recital fortepianowy Haliny Sembratówny. 17.50 Reportaż z obozu wypoczynkowego robotników w Zeleniance (ze Lwowa). 18.00 Wiadomości sportowe. 18.10 Lekkie parafrazy popularnych kompozycji (płyty). 18.35 Audycja dla wsi. 19.00 Audycja żołnierska. 19.30 „Dyskutujemy”: „Czytelnik i jego dziennik” — dyskusję zagał Adam Ne-

chay. 19.50 Pogadanka aktualna. 20.00 Melodie operetkowe w wykonaniu Małej Orkiestry P. R. pod dyr. Zdzisława Górczyńskiego. 20.45 Dziennik wieczorny i Pogadanka aktualna. 21.30 Nowości poetyckie — omówi Władysław Sebyla. 21.50 Koncert wieczorny. 22.50 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego, Przegląd prasy i Komunikat meteorologiczny.

ROZGŁOSNIA POMORSKA

13.00 „Dla każdego coś ładnego”. W przerwie około godziny 14.00—14.10 Wiadomości z Pomorza. 18.15 Pogadanka aktualna. 18.25 Utwory charakterystyczne — płyty. 18.55 Wiadomości sportowe z Pomorza. 23.00 Tańczymy (płyty).

Wtorek, 5 października

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI

6.15 Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze”. 6.20 Gimnastyka. 6.40 Muzyka (płyty). 7.00 Dziennik poranny. 7.15 Muzyka (płyty). 8.00 Audycja dla szkół. 8.10—11.15 Przerwa. 11.15 Audycja dla szkół. 11.40 Fragmenty symfoniczne (płyty). 11.57 Sygnał czasu i hejnał z Kra-

kowa. 12.03 Audycja południowa. 15.30 Wiadomości gospodarcze. 15.45 „Zagadki muzyczne” — audycja dla dzieci starszych w opracowaniu Ady Artz i Tadeusza Serebryńskiego (ze Lwowa). 16.00 Przegląd aktualności finansowo — gospodarczych. 16.15 Pogodne melodie — w wykonaniu Kwartetu Schrammla. 16.50 Pogadanka aktualna. 17.00 „Sao Paolo i Butautan” — reportaż Stanisława Sumińskiego. 17.15 Audycja muzyki portugalskiej z okazji narodowego święta Portugalii. 17.50 „Lewiska pomorskie” — pogadanka — wygłosi dr. Leon Ossowski (z Torunia). 18.00 Wiadomości sportowe. 18.10 Skrzynka techniczna — red. Wacław Frenkiel. 18.25 Muzyka (płyty). 18.30 Program na jutro. 18.35 Audycja dla wsi. 19.00 „Listy miłosne wielkich poetów” — wieczór literacki w opracowaniu Józefa Mayena. 19.30 Audycja konkursowa. Przed mikrofonem wybitni sportowcy polscy. 19.50 Pogadanka aktualna. 20.00 Koncert symfoniczny poświęcony twórczości Karola Szymanowskiego. Z okazji Festiwalu Sztuki Polskiej. Transmisja z Filharmonii Warszawskiej. W przerwie około godziny 20.50 Dziennik wieczorny i Pogadanka aktualna. 22.10 Muzyka taneczna w wykonaniu Małej Orkiestry P. R. pod dyr.

Zdzisława Górczyńskiego. 22.50 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego, Przegląd prasy i Komunikat meteorologiczny.

ROZGŁOSNIA POMORSKA

11.40 Fragmenty symfoniczne (płyty z Warszawy). 13.00 „Przechowanie owoców” — pogadanka rolnicza — w opracowaniu inż. Jana Fidera. 13.10 „Dla każdego coś ładnego”. W przerwie około godziny 14.00 Wiadomości z Pomorza. 18.10 Program na jutro. 18.15 Pieśni polskie w wykonaniu Henryki Wołk - Laniewskiej. Akompaniament: Jadwiga Wojciechowska. 18.35 Rozmowę ze słuchaczami przeprowadzi Stanisław Nowakowski. 18.45 „Wakacje na Warmii” — reportaż Pawła Hansa. 18.55 Wiadomości sportowe z Pomorza. 23.00 Tańce i piosenki (płyty).

POLSKI CZERWONY KRZYŻ
ratuje ludność dotkniętą klęskami powodzi, pożarów — epidemii

BIURO OGŁOSZEŃ PAR W TORUNIU
PRZENIESIONO z UL. SZEROKIEJ 46 NA RYNEK STAROMIEJSKI 19 TEL. 27-21

Przyjmujemy ogłoszenia do wszystkich gazet, miejscowych i zamiejscowych, załatwiamy reklamę w tramwajach miasta Torunia i plakatowanie na słupach miejskich. 6740

Nr. Km V 1100/37, 453/34, 2517/36, 1118/37, 924/37, 750/37 i 879/37. (8606)

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI RUCHOMOŚCI.

Komornik Sądu Grodzkiego w Bydgoszczy rew. V, Stefan Jaroszyński, mający kancelarię w Bydgoszczy ul. Śląska nr. 3, na podstawie art. 602 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 7 października 1937 r. o godz. 10.30 w Samsiecinie pow. Bydgoszcz odbędzie się 1-sza licytacja ruchomości, należących do Janiny Reysowskiej, składających się z mebli, oszacowanych na łączną sumę 1600 zł.;

7 października 1937 r. o godz. 9 w Minikowie pow. Bydgoszcz odbędzie się 1-sza wzgl. 2-ga licytacja ruchomości należących do Albina i Anastazji Stylo, składających się z 8 krów, 1 stadnika, 30 jałówek, powózki na resorach lande i powozu na resorach półkrytego, oszacowanych na łączną sumę 5.660 zł.;

7 października 1937 r. o godz. 9.30 w Teresinie pow. Bydgoszcz odbędzie się 1-sza wzgl. 2-ga licytacja ruchomości, należących do Czesława Kurowskiego, a składających się z 2 macior, 8 warchlaków i powózki, oszacowanych na łączną sumę 530 zł.;

7 października 1937 r. o godz. 9.45 w Bogacinie pow. Bydgoszcz odbędzie się 1-sza licytacja ruchomości należących do Franciszka Ziarnika, a składających się z 5 tuczników i 1 macior, oszacowanych na łączną sumę 640 zł.

Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym.

Bydgoszcz, dnia 2 października 1937 r.

Komornik: (—) St. Jaroszyński.

Dr. med. Władysław St. Rauch powrócił
ordynuje
GDYNIA, Świętojańska 135, tel. 18-02
od godz. 9—13 i 16—18. 6808

Garderobę męską i damską
na miarę w najwykwintniejszym wykonaniu dostarcza tylko
Ludwik Makowski
m strz krawiecki Toruń, Szeroka 36.

OKAZJA
Dom w śródmieściu Grudziądza z piętrowy, 28 ubikacji, który na życzenie może być całkowicie opróżniony
do sprzedania.
Wiadomość (oferty) w Redakcji „Dnia Grudziądzkiego Ilustr.” telefonicznie w godz. 8—15. Nr. tel. 1146. 6708

Skórki futerkowe 6579
wszelkiego rodzaju jak: Seał, karakuly, opusy, skunksy, lisy, etc. skórki i blamy na futra damskie i męskie, na kozuchy i kamizelki oraz skóry owcze na koce i dywaniki sprzedaje tanio i przyjmuje wszelkie skóry do wyprawy i farbowania
Pom. Centrala Surowców
Tczew, ul. Zamkowa 8. Telefon 10 93

Piece kaflowe
oraz wszelkie prace zdruńskie fachowo i solidnie wykonuje
ST. WYCZYŃSKI, mistrz zdruński
Telefon 2643 TORUŃ ul. Szewska 7
Kafle kolorowe po cenach fabrycznych na składzie. 6672C

Kosmetyka dla dzieci...

TORUN
TRYKOTY SWETRY 6758
damskie, męskie i dziecięce
DUŻY WYBÓR
welen poficzosznicznych
P. SKŁADANOWSKI
Toruń, St. Rynek 24.
KREDYT NA ASYGNATY

Kapustę kiszoną
cienko krajaną poleca najtaniej Kiszarnia kapusty i ogórków, W. Ciemiński, Toruń, Kościuszki 3, tel. 1905, 6701Ck

Szyny kolejki
1 1/2 kilometra w dobrym stanie kupię natychmiast. Oferty do administracji pod „58,12”. 6745

Poszukujemy
większych ubikacji fabrycznych możliwie na Bydgoskim Przedmieściu „Ogniw”
wytwórnia elementów galvanicznych w Toruniu Bydgoska 16/18. 6789.

Nowy dom
blisko śródmieścia 5300, sprzedam 49000 zł, wpłaty 41000 zł reszta amortyzacja. PIASECKI, Toruń, Wielkie Garbary 21.

W Bydgoszczy, Tczewie lub Toruniu oddam bardzo ruchliwy KIOSK 6600
posiadajacemu 4.000—5.000 zł gotówką oraz wyrobienie handlowe. Interes pewny bez ryzyka. Oferty „KONCESJA RZĄDOWA”, Biuro Ogłoszeń, Pietraszek, Warszawa, Marszałkowska 115.

Reklamowol
Sprzedajemy tanio! kuchnie . . . od 80.— zł sypialnie . . . 280.— „ jadalnie . . . 480.— „ Zamówienia — najniższe ceny! Sprzedaż Mebli. Toruń, Prosta 5. Spamiętaj 4591 C

Albumy 6676
Wieczne pióra
Papier listowy
najtaniej i w największym wyborze poleca
J. Busiakiewicz
TORUŃ
Chelmińska 24 Tel. 1438

Kapustę
białą w głowach sprzedaje wagonowo, W. Ciemiński, Toruń, Kościuszki 3, telefon 1905. 6760

Kwalifikowana
nauczycielka udziela lekcji względnie korepetycji języka niemieckiego. Toruń, ul. Poniatowskiego 3, m. 6. 6799Ck

Angielskich
i niemieckich lekcji oraz konwersacji udziela kwalifikowany pedagog. Uczniom i uczniom, zniżka. Toruń, Mickiewicza 18. 6797

Bez zobowiązania
do kupna, zobaczyć można tapety oraz artykuły pokrewne w firmie T. Rzymkowski — Toruń Szeroka 43. 5187C

GDYNIA
Szlachetne tynki
własnej wytwórni do nabycia w każdej ilości. Polecamy również tynki myte, sztuczny granit we wszystkich kolorach znany ze swej dobroci naszej fabrykacji. Do nabycia również marmurki do lastrica — białe, zielone, czarne, czerwone, żółte, serpentyna carara, stopnie lastricowe. Adres „ELEWACJA” Gdynia, Morska 49, telefon 2273. Biuro sprzedaży betonu Adamas. Poszukujemy reprezentantów. Oddział Toruń, ul. Mostowa, 11. tel. 26-05. — Bydgoszcz, Arch. P. Wawrzon, ul. Długa 22, telef. 34-13. 3557

Wartość Pańskiego DOMU wzrośnie jeśli otynkuje go Par. szlachetną za prawą fasadową najwyższej klasy marki:
LITOZYT
Sztuczny kamień, żwir, materiały do TERAZZA. 5180
Gdynia, Św. Jańska 49, tel. 20-49.
Poganiżkami rejonowi przedstawiciele.

Wartość Pańskiego DOMU wzrośnie jeśli otynkuje go Par. szlachetną za prawą fasadową najwyższej klasy marki:
LITOZYT
Sztuczny kamień, żwir, materiały do TERAZZA. 5180
Gdynia, Św. Jańska 49, tel. 20-49.
Poganiżkami rejonowi przedstawiciele.

Pożyczając
4—8 tysięcy złotych otrzymasz stałą posadę biurowego (ej) w Gdyni. Wynagrodzenie w/g. umowy. Zgłoszenia do Gazety Morskiej Ilustr. Gdynia pod „Posada”. 6786

Sprzedam
kompletne urządzenie sklepowe, nadające się do konfekcji, zakładu krawieckiego i t. p. Adres wskaże „Gazeta Morska Ilustr.” Gdynia. 6807Mk

Bednarz
młody, samodzielnie pracujący, obeznany z wszelką pracą, włada językiem polskim i niemieckim, poszukuje posady od zaraz. Lehnert Leon, Chorzów II, ul. Stelmacha 4. 6809Mk

Ogłaszanie się w naszym dzienniku oplaca się stokrotnie!

GRUDZIĄDZ
3-pokojowe
mieszkanie od zaraz do wynajęcia. Grudziądz, Pierackiego 26, m. 3. 6786

REKLAMA DZWIGNIA HANDLU!
BYDGOŚCZ
Nowość!
Ochrona w małżeństwie. Rozmaite sposoby zapobiegawcze. Cena książki 1.50 zł, wysła za zaliczeniem, lub nadesłaniem gotówki. Olejnik, Bydgoszcz 1, poste restante. 6805B

GDANSK
Okolo
100 mtr. kw. płyt korkowych 10 cm. grub. oraz 4 drzwi dla chłodni, korzystnie do sprzedania. Haase, Gdańsk • Wrzeszcz, Adolf Hitlerstrasse 12. 6803Gdk

Poszukuje
służącej, Polki gdańszczanki. Zgłaszać się w Sopotach, Hubertusallee 29. 6804Gdk

Posiadłość rolna
45 mórg sprzedam E. Joachim, Niestepowo pow. Kartuzy. Cena gotówka 13.000. 6802Gdk

Zgubiony
dowód osobisty, wystawiony przez Starostwo Ciechanów, na nazwisko Antkies Zelman, nieważni się. 6801Gdk

OGŁOSZENIA:
wiersz milimetryowy na stronie 1-tamowej 0.20 zł
w tekście na pierwszej stronie 1.00 zł
w tekście na drugiej i trzeciej stronie 0.80 zł
w tekście na dalszych stronach 0.50 zł
Drobne za stowo 15 gr. Pierwsze słowo i wyrazy tłustym drukiem liczymy podwójnie.
Za ogłoszenia sądowe i urzędowe w drobnym składzie 25 proc. drożej.
Dla poszukujących pracy i nekrologi 25 proc. zniżki.
Komunikaty 50 gr za wiersz.
Za ogłoszenia skomplikowane i z zastrzeż. miejsca 20 procent nadwyżki. W W. M. Gdańsku cennik ogłoszeniowy jest identyczny z cennikiem dla Polski, z tem jednak, że rachunki mogą być regulowane w guldenach gdańskich na podstawie notowań Giełdy Gdańskiej z dnia poprzedzającego dzień wpłaty.

ABONAMENT MIESIĘCZNY WYNOŚI:
W ekspedycji miejscowych agencji 2.00 zł
Z odnośnikiem do domu 2.20 zł
Przez pocztę z odnośnikiem do domu 2.40 zł
Pod opaską 4.50 zł
W Gdańsku przez pocztę 2.32 gd; przez gońca 2.00 gd
W Gdańsku z odbieraniem w administracji wprost 1.75 gd
Zagranicą 4.00 zł
W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą (np. przeszkodę w zakładzie, strajki) Administracja nie odpowiada za niedostarczenie piama.
Redaktor odpowiedzialny:
WACŁAW WYTYK, Toruń, ul. Bydgoska 56.

U W A G I :
Ogłoszenia drobne przyjmujemy wyłącznie za gotówkę. — — — — —
mniejsze ogłoszenie drobne liczymy za 10 słów. Ogłoszenia drobne przyjmujemy jedynie do 50 słów, powyżej — liczymy według rozmiaru. Zastrzeżeń miejsca dla ogłoszeń drobnych nie przyjmujemy, dla innych tylko wówczas, gdy za takie zastrzeżenie zostanie zapłacony przewidziana w cenniku 20 procent nadwyżka. Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia, nie upoważniają do ządania zwrotu gotówki, ani też nie zobowiązują Administracji do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia. Uzasadnione reklamacje będą uwzględniane o ile zostaną wniesione do dni 8-miu od daty ukazania się ogłoszenia, lub od daty otrzymania rachunku. Przy sądownym ściąganiu należności rabat upada. Za terminowy druk i przepisanie miejsc ogłoszenia Administracja nie odpowiada.
Członkami Pomorskiej Drukarni Rolniczej S. A. w Toruniu.

Redaktor odpowiedzialny za sprawy W. M. Gdańska: Wilhelm Grimsmaun, Gdańsk, Kassabischer Markt 21, I. p. — Redaktor odpowiedzialny na Bydgoszcz: Józef Kretowicz Bydgoszcz, ul. Dworcowa 25 I. piętro, redaktor odpowiedz. na Gdynię: Wiktor Mielnikow, Gdynia, ul. Min. Kwiatkowskiego, gmach „Pagedu”. — Redaktor odpowiedzialny na Grudziądz: Franciszek Myśliński Grudziądz, plac 23 Stycznia 10, I. — Redaktor odpow na Tczew: Alojzy Kunz Tczew, Kościuszki nr. 1
Wydawca: Spółdzielnia Wydawnicza „Gryf” z odp. udziałami w Toruniu. Za ogłoszenia odpowiada Administracja.